

EU 4 Better Civil Protection
EU za bolju civilnu zaštitu
ЕУ за бољу цивилну заштиту

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovacko-neretvanski kanton
Općine Stolac

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

2020

Konzorcijski partneri u provođenju projekta

Ravnateljstvo civilne zaštite
Ministarstva unutarnjih poslova
Republike Hrvatske

AZURI

Asocijacija
za upravljanje rizicima
Bosna i Hercegovina

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

FINANSIRA:	<p>This Programme is funded by</p> <p>European Union</p> <p>EU 4 Better Civil Protection EU za bolju civilnu zaštitu ЕУ за бољу цивилну заштиту</p>
-------------------	--

KONZORCIJSKI PARTNERI U PROVOĐENJU PROJEKTA:	 <p>Ravnateljstvo civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske</p> <p>Asocijacija za upravljanje rizicima Bosna i Hercegovina</p>
---	---

KONZORCIJSKI PARTNERI U IZRADI PROJEKTA:	 <p>INZA protecting.people</p> <p>IRC ISTRAŽIVAČKO RAZVOJNI CENTAR</p>
---	---

Broj: _____

Za općinu Stolac FBiH
DOKUMENT ODOBRILO:

Datum: _____
Sarajevo

_____
Načelnik općine

EU 4 Better Civil Protection
EU za bolju civilnu zaštitu
ЕУ за бољу цивилну заштиту

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

Europska komisija finansira projekat „EU za bolju civilnu zaštitu – izgradnja kapaciteta i priprema Bosne i Hercegovine za Mehanizam civilne zaštite Europske Unije“. Mehanizam civilne zaštite EU je uspostavljen 2001. godine Odlukom Vijeća ministara EU, uključuje učešće preko 30 europskih država sa svim njihovim resursima namjenjenim civilnoj zaštiti, koji mogu biti stavljeni na raspolaganje zamljama pogođenim katastrofama. Korisnici benefita proisteklih iz Projekta su Ministarstvo sigurnosti BiH, Republička uprava civilne zaštite Republike Srpske, Federalna uprava civilne zaštite i Odjeljenje za javnu sigurnost Brčko Distrikt. Dva su ključna subjekta u realizaciji projekta: Jedan je nacionalni autoritet zemlje članice Europske Unije, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, dok je drugi, stručna nevladina organizacija za upravljanje rizicima iz Bosne i Hercegovine, AZUR BiH.

Sadržaj projekta:

WP	Title of Component (WP)	
1	Development of civil protection capacity	<i>Razvoj kapaciteta civilne zaštite (WP1)</i>
2	Training for intervention and rescue teams	<i>Obuka za interventne i spasilačke ekipe (WP2)</i>
3	Disaster risk reduction approach	<i>Pristup smanjenja rizika od katastrofa (WP3)</i>
4	Project visibility	<i>Vidljivost projekta (WP4)</i>
5	Project management and reporting	<i>Upravljanje projektom i izvještavanje (WP5)</i>

U sklopu treće faze Projekta, u cilju smanjenja rizika od katastrofa predviđena je izrada projektno-planske dokumentacije iz oblasti zaštite od elementarnih nepogoda i drugih nesreća i zaštite od požara. Realizacija Projekta se vrši u 15 opština u BiH, sedam u Republici Srpskoj i osam u Federaciji Bosne i Hercegovine. Benefiti Projekta:

- Efikasnija zaštita i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, kako u BiH, tako posredno i u njenom okruženju
- Jačanje kapaciteta civilne zaštite u Bosni i Hercegovini (državni nivo, nivo entiteta i nivo distrikta), čime se dodatno poboljšava prevencija i odgovor na prirodne i druge nesreće
- Ispunjavanje obaveza Bosne i Hercegovine na putu pridruženja porodici zemalja EU
- Prevencija u sigurnosti vanjskih granica Europske unije, kao i njene teritorije .
- Mogućnosti za akademske zajednice i univerzitete u BiH, da u svoj program edukacije uključe ili dodatno razviju programe koji tretiraju civilnu zaštitu, u skladu sa europskim preporukama, praksom i iskustvima
- Mogućnost da kapaciteti Bosne i Hercegovine daju svoj doprinos u pomoći drugim zemljama, u okviru Mehanizma civilne zaštite
- Benefit za domaće snage i ponuđače usluga i materijala, koji će se nabavljati u realizaciji Projekta
- Benefit za područje nevladinih organizacija
- Mogućnost prenošenja stečenog znanja i vještina na druge korisnike, koji ne budu direktno obuhvaćeni Projektom
- Održivost projekta, kroz primjenu, prenošenje i obnavljanje znanja, stečenog programima i obukama iz Projekta

Na osnovu Programa rada za izradu Plana zaštite od prirodnih i drugih nesreća i Plan zaštite od požara općine koji je sačinjen na osnovu tačke 12, 13 i 14 Metodologije za izradu procjene ugroženosti od požara („Službene novine FBiH“, broj 8/11) i člana 54 i 55 Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara („Službene novine FBiH“, broj 8/11), kao i člana 347. Zakona o privrednim društvima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH br. 23/99), Ugovora o pružanju usluga - izrade Procjene i Plana zaštite od požara za područje općine Stolac i Procjene i Plana zaštite od prirodnih i drugih nesreća za područje općine Stolac broj: C004 - 62 - 08 / 19 od 07.08.2019. godine, konzorcijski partneri u izradi projekta IRC d.o.o. Istočno Sarajevo i Agencije za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o Sarajevo, angažuju eksperte:

KLJUČNI EKSPERTI

1. doc.dr. Proda Šećerov
2. prof.dr. Jasmina Madžgalj
3. prim.dr. Mesud Grbović
4. prof.dr. Ramo Kurtanović
5. prof. dr. Velimir Strugar
6. prof.dr. Vesela Radović

NEKLJUČNI EKSPERTI

1. Senid Osmanković MA, dipl.ing.maš.
2. Ramiz Mušić dipl.oec.
3. Omer Dervišbegović BA, RPP
4. Zdravko Čeranić dipl.oec
5. Ratko Stanivuković BA, ing.mena.

STRUČNI KONSULTANTI

1. Samra Redžović MA, dipl.ing.maš.
2. Sanita Podrug dipl.ing.el.
3. Adna Dizdarević BA, RPP
4. Senija Džino prof.geog.
5. Nedim Sudić MA, RPP
6. Damir Čalija MA dipl.ing.građ.

Plan zaštite od požara općine Stolac rađen je u četiri (4) istovjetna primjerka od kojih su dva (2) primjerka dostavljena Općini, jedan (1) primjerak nosiocu projekta Asocijaciji za upravljanje rizicima Bosne i Hercegovine "AZUR" i jedan (1) primjerak je uložen u arhivu Agencije za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo. Umnožavanje i tehnička obrada izvršena je u Agencija za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo.

SADRŽAJ

I. UVOD.....	8
II. OSNOVNI PODACI O OPĆINI STOLAC.....	11
2.1. Geografski položaj i površina	11
2.2. Karakteristike reljefa.....	11
2.3. Klimatske karakteristike.....	11
2.4. Geološke karakteristike	12
2.5. Šume.....	12
2.6. Ekonomska razvijenost	12
2.7. Kulturno – historijsko nasljeđe	12
III. TEKSTUALNI DIO PLANA	13
3.1. Sustav uključivanja profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi u akciju gašenja požara.....	13
3.2. Sustav subordiniranja i zapovijedanja u akcijama gašenja većih požara	15
3.2.1. Brojnost vatrogasnih postrojbi na prostoru općine Stolac.....	15
3.3. Sustav rukovođenja u akcijama gašenja požara.....	16
3.4. Način pozivanja i uključivanja distributera energenata u akciju gašenja požara.....	17
3.5. Uključivanje komunalnih preduzeća u akcije gašenja požara	18
3.6. Uključivanje službi za pružanje prve medicinske pomoći u akciji gašenja požara	18
3.7. Uključivanje službi ili preduzeća te odgovornih osoba za osiguranje hrane i vode u akciji gašenja požara	19
3.8. Način zamjene vatrogasnih postrojbi s novim postrojbama na gašenju požara	19
3.9. Način uključivanja Oružanih snaga u gašenju požara.....	20
3.10. Slučajevi kada se s nastalim požarom upoznaje općinski načelnik, predsjedavajući Općinskog vijeća i druge osobe zadužene za zaštitu od požara u tijelima lokalne uprave	23
3.11. Slučajevi kada se u akciju gašenja požara pozivaju, odnosno uključuju vatrogasne postrojbe susjednih i drugih općina i gradova.....	25
3.12. Slučajevi kada se vatrogasne postrojbe upućuju kao ispomoć u gašenju požara susjednim i drugim općinama	27
3.13. Načini i slučajevi upotrebe opreme i vozila posebne namjene u gašenju požara ili spašavanja ljudi.....	27
3.14. Građevine i otvoreni prostori na kojima se može očekivati požar većih razmjera....	28
3.15. Nazivi građevina u kojima su sadržane radioaktivne, eksplozivne, otrovne i druge opasne tvari	29
3.16. Obaveze vatrogasnih postrojbi za sačinjavanje taktičko – operativnih planova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, uz vršenje periodičnog uvježbavanja i provjere efikasnosti	29

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

3.17. Zadaća operativnog centra civilne zaštite općine.....	30
3.18. Način dojave požara i postupak odgovornih osoba po primljenoj obavijesti o nastanku požara.....	30
3.18.1. Dojavljivanje požara	31
3.19. Sredstva za javno obavještanje građana o nastanku požara i njihova upotrebljivost	32
IV. MJERE ZA POSTIZANJE POTREBNOG NIVOA ZAŠTITE OD POŽARA	33
4.1. Otklanjanje nedostataka i dogradnja sustava vatrodjave i obavještanja.....	33
4.2. Mjere u pogledu: Izgradnje ili rekonstrukcije objekata i sustava i osiguranja vode ili drugih sredstava za gašenje požara.....	33
4.3. Potpuno definiranje formacijskog sustava i tehničke opremljenosti vatrogasnih postrojbi, uz racionalizaciju postojećih vatrogasnih postrojbi na području postrojbi lokalne samouprave s ciljem postizanja optimalne osposobljenosti i iskorištenosti opreme i sredstava namijenjenih gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.....	34
4.4. Periodične akcije uređenja naselja i objekata (čišćenje tavana, podruma i drugih mjesta od zapaljivih otpadnih materija), sezonskih radova (uređenje zemljišta i spaljivanje otpadaka), zabrana korištenja otvorenog plamena na pojedinim izlazištima, šumama i drugim mjestima gdje otvoreni plamen predstavlja opasnost za nastanak i širenje požara	35
4.5. Popis pravnih lica i odgovornih lica za provedbu plana zaštite od požara pravnih osoba iz prve i druge kategorije ugroženosti od požara	35
4.6. Planovi pravnih osoba čije su građevine razvrstane u prvu i drugu kategoriju ugroženosti od požara.....	35
V. MJERE OBEZBJEĐENJA IZVRŠENJA PLANA.....	37
5.1. Obrazovna djelatnost	37
5.2. Finansiranje zaštite od požara.....	38
5.3. Nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara.....	39
5.4. Mjere obezbjeđenja izvršenja plana	39
5.5. Odgovornost za „organizovanje“, „provođenje“ i „staranje“ zaštite od požara	40
VI. NAČIN DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE OD POŽARA	41
6.1. Donošenje Planova zaštite od požara	41
6.2. Ažuriranje Planova zaštite od požara	41
6.3. Čuvanje Plana zaštite od požara	41
6.4. Postupanje po Planu zaštite od požara	42
VII. BIBLIOGRAFIJA.....	44

I. UVOD

Plan zaštite od požara za područje općine Stolac izrađen je u skladu sa Uredbom o sadržaju i načinu izrade Planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i Planova zaštite od požara („Službene novine FBiH“ broj 08/11) (u daljnjem tekstu: Uredba). Kao temeljni dokument na osnovu kojeg je izrađen Plan zaštite od požara općine Stolac je Procjena ugroženosti od požara općine Stolac.

Plan zaštite od požara izrađen je na temelju člana 5. Pravilnika o kriterijima za kadrovske, tehničke i druge uslove koje moraju ispunjavati pravne osobe registrovane za obavljanje poslova iz oblasti zaštite od požara („Službene novine FBiH“, broj: 69/13) (u daljnjem tekstu: Pravilnik), člana 22. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, br. 64/09) (u daljnjem tekstu: Zakon), te člana 67. Uredbe.

Prema članu 16. Zakona, tačka 5., Općina u oblasti zaštite od požara i vatrogastva donosi Plan zaštite od požara Općine i obezbjeđuje njegovu realizaciju, a prema članu 65. Uredbe, plan zaštite od požara usvaja općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.

Prema članu 67. Uredbe propisano je da Plan zaštite od požara podliježe obavezi ažuriranja jednom u toku kalendarske godine na osnovu novonastalih promjena koje su važne za zaštitu od požara. Pored navedene Uredbe, Plan zaštite od požara općine Stolac izrađen je i na osnovu:

- člana 22. stav 1., 2. i 4. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, br. 64/09);
- člana 34. i 76. stav 2. Uredbe o sadržaju i načinu izrade Planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i Planova zaštite od požara („Službene novine FBiH“, br.08/11);
- tačke 2. Metodologije za izradu Procjene ugroženosti od požara kao temeljnog dokumenta za izradu Plana zaštite od požara općine („Službene novine FBiH“, br. 8/11);
- Procjene ugroženosti od požara općine Stolac (koja je sastavni dio jedinstvene Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća) u skladu sa Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od požara („Službene novine FBiH“, br. 8/11);
- kadrovskih, materijalnih i drugih uslova Agencije za zaštitu ljudi i imovine INZA d.o.o. Sarajevo, kao naučne ustanove, koji su od značaja za izradu Plana zaštite od požara.

Plan zaštite od požara sastoji se od tekstualnog i grafičkog dijela. Tekstualnim dijelom plana urađen je način postupanja vatrogasnih jedinica i drugih učesnika u akciji gašenja požara.

OSNOVNE ODREDBE

Planom zaštite od požara općine Stolac (u daljem tekstu: Plan) uređuju se mjere i radnje koje su dužne organizovati i provoditi općinske i gradske službe za upravu i privredna društva i druga pravna lica prilikom izrade Plana zaštite i spašavanja županije, grada, općina i pravnih lica i planova zaštite od požara županije, grada, općina i pravnih lica, te postupanje po tim planovima. Osnovni nositelj organizacije i provedbe zaštite od požara su općina i grad, kao jedinice lokalne samouprave, te županija koja je odgovorna za ta pitanja na svom području, a jedinstveno funkcionisanje te zaštite na cijelom području Federacije osigurava Federacija BiH. Organizacije i funkcionisanje zaštite od požara u općini i gradu utvrđuje se u planu zaštite od požara općine odnosno grada, koji donosi općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.

Pravna lica, državni organi i druge institucije, dužni su svojim općim aktom (Pravilnikom) u skladu sa vrstom djelatnosti koju obavljaju u procesu rada, urediti pitanja koja se odnose na organizaciju i funkcionisanje zaštite od požara u svojim objektima i prostorima i utvrditi odgovornost za „organizovanje“, „provođenje“ i „staranje“ o zaštiti od požara i vatrogastvu.

Zaštita od požara se organizuje i provodi u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema Zakonu o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou FBiH („Službene novine FBiH“, br.02/06, 72/07 i 32/08) i Uredbe o tehničkim svojstvima koje građevine moraju zadovoljavati u pogledu sigurnosti te načina korištenja i održavanja građevina („Službene novine FBiH“, broj 29/07 i 51/08) koje prema Procjeni ugroženosti od požara mogu biti izložene opasnostima od izbijanja i širenja požara. Te građevine i prostori su:

- Građevine trajno povezane sa tlom koje se sastoje od građevinskog sklopa ili od građevinskog sklopa i građevinske opreme, kao i samostalna postrojenja trajno povezana sa tlom;
- Saobraćajne, vodoprivredne i energetske građevine i površine sa pripadajućim instalacijama, telekomunikacijske građevine i instalacije, građevine i instalacije komunalne infrastrukture;
- Proizvodne i druge privredne građevine i postrojenja, skladišta, sajmišta i slične građevine;
- Objekti na vodnim površinama (ribogojilišta i sl.);
- Trgovi, javne površine, javne zelene površine, igrališta, sportske građevine, groblja, deponije otpadaka, javne pijace, skloništa i slične građevine.

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

Zaštita od požara se organizuje i provodi i za šume, šumska i poljoprivredna zemljišta i ostale prirodne resurse. Zaštitu od požara dužni su da organizuju i provode i građani u svojim stanovima i stambenim zgradama (kućama) i drugim objektima i prostorima koje koriste za svoje potrebe. Svi objekti koji su priključeni na niskonaponsku mrežu u roku od tri godine od dana stupanja na snagu Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, br. 64/09), moraju biti zaštićeni osiguračima – sklopkama – rastavljačima ugrađenim na mjestu priključka na niskonaponsku mrežu, a koja zadovoljava uslove propisane normom BAS EN 60947-3.

Osigurači – sklopke – rastavljači se mogu ugraditi i na mjestima grananja niskonaponske mreže, čiji će optimalan broj zavisno od konfiguracije mreže odrediti nadležna elektrodistribucija.

Plan zaštite od požara izrađen je na osnovu Procjene ugroženosti od požara područja općine koji je sastavni dio jedinstvene Procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća u skladu sa Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća, Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od požara („Službene novine FBiH“, broj 08/11) i Uredbe o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i Planova zaštite od požara („Službene novine FBiH“, broj 08/11), kadrovskim, materijalnim i drugim uslovima koji su od značaja za procjenu i plan.

Finansijska sredstva potrebna za organizovanje, provođenje i unaprijeđenje mjera zaštite od požara predviđena Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, br. 64/09), kao i obučavanje i osposobljavanje zaposlenih lica planiraju i obezbjeđuju pravna lica, državni organi i druge institucije, svaki za svoje građevine i prostore i zaposlena lica. Finansijska sredstva planiraju se i obezbjeđuju svake godine u okviru finansijskog plana pravnog lica, državnog organa i druge institucije, u okviru sredstava za obavljanje njihove redovne djelatnosti. Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, br. 64/09), regulisan je način finansiranja vatrogastva i obaveze finansiranja.

II. OSNOVNI PODACI O OPĆINI STOLAC

2.1. Geografski položaj i površina

Stolac je smješten u jugoistočnom dijelu Bosne i Hercegovine, na krajnjem istoku Hercegovačko-neretvanske županije. Graniči sa pet općina, i to u Federaciji BiH sa Neumom, Čaplinom, Mostarom te općinama Ljubinje i Berkovići iz Republike Srpske. Ukupna površina općine Stolac je prije rata bila oko 545 km². Danas površina općine Stolac iznosi oko 280 km² (službeni podaci iz katastra općine Stolac), a ostatak pripada općini Berkovići, koja je do 1992. godine bila mjesna zajednica u sastavu općine Stolac.¹

Najznačajnija naseljena mjesta koja pripadaju Federaciji BiH su: Aladinići, Barane, Bjelojevići, Bobanovo Selo, Burmazi, Crnići-Greda, Crnići-Kula, Hodovo, Komanje Brdo, Kozice, Kruševo, Ošanjići, Pješivac, Poplat, Poprati, Prenj, Rotimlja, Stolac, Trijebanj.

2.2. Karakteristike reljefa

Općina Stolac je smještena u području gdje dominiraju kamenite površine tipične za hercegovački kraj, ali i druge raznovrsnosti poput planine Hrgud 1109 m, Dubavska visoravan (plodna ravnica) te Deransko blato.

2.3. Klimatske karakteristike

Na klimu općine Stolac utiče blizina mora, reljef, geološki sastav, nadmorska visina, itd. Planinski bedem Hrgud sprječava prodiranje hladnih zračnih struja sa sjevera. Otvorenost prema moru omogućava prodiranje toplih mediteranskih zračnih struja sve do planine Hrgud. To je jedan od presudnih razloga zbog čega na području općine prevladava mediteranska klima. Jadransko more u toku zime zrači toplotnu akumulaciju te tako ublažava temperaturu zraka. Najtopliji mjeseci su juni, juli, avgust, kad se temperatura kreće iznad 40 stepeni Celzijusa.

Prosječna zimska temperatura iznosi 6,5°C ali nisu rijetka i velika odstupanja temperature u zimskom periodu od visokih temperatura za ovaj period godine pa do temperatura čak do -10°C. Ove oscilacije temperature u zimskom periodu skoro su redovita pojava. Relativno visoke temperature (rano proljeće) uvjetuju kretanje vegetacije na mnogim poljoprivrednim kulturama kojima kasni mrazovi (travanj) često puta nanose velike štete.²

---

¹ Procjena ugroženosti od požara za općinu Stolac, 2016. godina

² Procjena ugroženosti od požara za općinu Stolac, 2016. godina

2.4. Geološke karakteristike

Stolac je tipičan hercegovački kraj gdje dominiraju kamenite površine ali i druge raznovrsnosti poput planine Hrgud 1109 m, Dubravska visoravan (plodna ravnica) te Deransko blato. Dužina kanjona rijeke Bregave (lijeve pritoke Neretve) iznosi 16 km, a takođe treba istaći korito rijeke Radimlje koja teče zimi za vrijeme obilnih padalina od mjesta Dabrica do ušća u Bregavu kod prigradskog naselja Gorica. Područje grada Stoca okružuje zimzelena vegetacija uglavnom crnike i smreke. Na ostalom području općine prevladava siromašna vegetacija sa niskom makijom. Velik dio vegetacije je uništen tijekom rata i u požarima posljednjih godina.

2.5. Šume

Na području općine Stolac nema mnogo šumskih površina. Jedina značajnija šumska površina nalazile se na lokalitetu Humčine-Rotimlja sa oko 60 ha borove šume. Područje grada Stoca okružuje zimzelena vegetacija uglavnom crnike i smreke. Na ostalim dijelovima općine prevladava siromašna vegetacija sa niskom makijom. Velik dio vegetacije je uništen tijekom rata i u požarima posljednjih nekoliko godina. Od ukupne površine općine čak 73% čini poljoprivredno zemljište. Tu posebno treba izdvojiti područje Dubravske visoravni kao i obradive površine uz tok rijeke Bregave koje zbog dostupnosti izvora vode imaju vrlo povoljne uvjete za poljoprivrednu proizvodnju.

2.6. Ekonomska razvijenost

U općini Stolac trenutno ima oko 1100 zaposlenih osoba. Prema posljednjim podacima Službe za zapošljavanje HNŽ/K, na području općine ima oko 1891 nezaposlena osoba. Pošto se ekonomija uglavnom zasniva na industrijskoj i poljoprivrednoj proizvodnji kao dopunskoj djelatnosti ne može se reći da ekonomija općine Stolac može biti uzrok prirodnih i drugih nesreća, i ako se može naći pod utjecajem prirodnih i drugih nesreća (potres, poplave, suše, tuče, vjetrovi i sl.).

2.7. Kulturno – historijsko nasljeđe

U općini Stolac nalazi se veliki broj nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine nisu dovoljno iskorišteni među kojima je šest nacionalnih spomenika sa područja Općine Stolac: Kompleks Ada, Historijsko područje – nekropola stećaka Radimlja kod Stoca, Historijsko područje – Stari grad Stolac, Arheološko područje – helenistički grad Daorson, Arheološka područja – Nekropole sa stećcima na lokalitetima zaselak Brdo i zaseok Perići, naselje Hodovo i Prirodno-graditeljska cjelina – Korito Bregave sa mlinicama, stupama i mostovima.

III. TEKSTUALNI DIO PLANA

3.1. Sustav uključivanja profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi u akciju gašenja požara

Osnovna snaga za obavljanje vatrogasne djelatnosti na području općine Stolec je Dobrovoljno vatrogasno društvo Stolec.

Uslovi se utvrđuju prema propisima koji se odnose na utvrđivanje radnih mjesta državnih službenika i namještenika organa državne službe, s tim da imaju VII stepen stručne spremlje iz oblasti zaštite od požara i sigurnosti i tehničkih struka koje se utvrde u propisu iz člana 159. stav 1. tačka 1. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva („Službene novine FBiH“, br. 64/09) i tri godine radnog iskustva u vatrogasnim jedinicama, bez obzira u kojoj stručnoj spremi, te položen ispit za rukovodioca akcije gašenja požara. U tom propisu utvrđuje se i naziv i funkcija starješine vatrogasnih postrojbi. Na području općine Stolec nije organizovana Profesionalna vatrogasna postrojba, već djeluje Dobrovoljno vatrogasno društvo Stolec.

U slučaju velikih požara, akcijom gašenja požara, rukovodilac Dobrovoljnog vatrogasnog društva izdaje naredbu da se jedinica s snagama, ljudstvom i opremom uključi u akciju gašenja požara. Dobrovoljna vatrogasna postrojba koja je dobila naredbu da stupi u dejstvo, priprema ljudstvo i opremu, te odlaze na mjesto požara i stavlja se na raspolaganje rukovodiocu akcije gašenja požara. U slučaju velikih požarnih intervencija rukovodilac akcije gašenja požara uključuje pojačanja iz svih vatrogasnih postrojbi sa područja županije.

Za potrebe gašenja požara na području općine može se koristiti vod pripadnika dragovoljnih vatrogasaca DVD Stolec (21), vatrogasna društva susjednih općina i vojska BiH. U okviru DVD-a Stolec proglašena je Služba za zaštitu i spašavanje od požara odlukom općinskog načelnika broj: 01/1-46-133/09 od 04.03. 2009. godine.

Aktiviranje postrojbi civilne zaštite za protupožarnu zaštitu, vatrogasnih društava susjednih općina, pripadnika vojske BiH te međunarodne pomoći je nešto složeniji proces te zahtjeva određene predradnje.

Shema 1.: Organizacijska shema upravljanja akcijom zaštite i spašavanja

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

Svaki građanin koji primijeti požar dužan ga je ugasiti ako to može učiniti bez opasnosti za sebe i druge. Ukoliko građanin nije u mogućnosti da ugasi požar, dužan je da o požaru odmah obavijesti vatrogasnu postrojbu DVD Stolac ili Operativni centar civilne zaštite, odnosno Policijsku stanicu Stolac. U slučaju kad DVD primi obavijest o nastanku požara zapovjednik DVD šalje vođu grupe s dva vatrogasca na teren. Nakon procjene stanja na terenu vođa grupe izvješćuje zapovjednika DVD koji poduzima daljnje potrebne radnje za koordinaciju akcije gašenja požara. Akcijom gašenja požara u cijelosti rukovodi zapovjednik DVD Stolac.

Ako zapovjednik DVD Stolac ocijeni da aktiviranim brojem vatrogasaca, sredstvima i opremom, nije moguće uspješno završiti intervenciju, o tome odmah izvještava rukovoditelja službe civilne zaštite općine Stolac. Rukovoditelj civilne zaštite na temelju primljenih podataka odlučuje o aktiviranju dodatnih snaga. Ako aktiviranje vatrogasne postrojbe nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, tada je rukovoditelj službe civilne zaštite dužan odmah narediti aktivirati odgovarajućih snaga civilne zaštite. Ako se gašenje požara ne može efikasno izvršiti snagama i sredstvima sa područja općine koje su aktivirane pa je potrebna pomoć županije, zapovjednik Općinskog stožera civilne zaštite traži pomoć od Županijske uprave za civilne zaštite i vatrogastva Mostar.

Radi efikasnijeg gašenja požara rukovoditelj akcije gašenja u obavljanju vatrogasne intervencije ima slijedeće ovlasti:

- a) zabraniti pristup nepozvanim osobama u blizini mjesta intervencije, kao i promet pored tog mjesta;
- b) pozvati policiju u cilju osiguranja mjesta događaja, te poduzimati druge potrebne mjere radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica;
- c) narediti evakuaciju ljudi i uklanjanje materijalnih dobara iz susjednih objekata koji su ugroženi, kao i odgovarajuće mjere za sigurnost ljudi i materijalnih dobara koja se evakuiraju;
- d) narediti prekid dovođenja električne energije i plina;
- e) narediti djelomično ili potpuno rušenje objekta preko kojeg bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti;

Rukovoditelj akcije gašenja požara odgovoran je za uspješno vođenje intervencije i čuvanje požarišta od ponovnog aktiviranja i dužan je sačuvati tragove i predmete koji mogu poslužiti za utvrđivanje uzroka nastanka požara i osigurati mjesto požara do dolaska inspektora zaštite od požara ili inspektora za vatrogastvo, odnosno policije.

Vlasnici, odnosno korisnici zemljišta, zgrada i drugih objekata dužni su prilikom gašenja požara ili izvođenja drugih vatrogasnih intervencija, vatrogascima i drugim učesnicima u gašenju požara dozvoliti:

- a) prelazak preko zemljišta, zgrada i drugih objekata, kao i njihovo korištenje za gašenje požara;
- b) uporabu njihovih zaliha vode za gašenje požara.

3.2. Sustav subordiniranja i zapovijedanja u akcijama gašenja većih požara

Osnovne snage za obavljanje vatrogasne djelatnosti na području općine Stolac:

- Dobrovoljno vatrogasno društvo općine
- Operativni centar civilne zaštite općine i Županije koji osigurava komunikacijsko-informacijsku podršku stožerima civilne zaštite i drugim organima koji rukovode akcijama zaštite na području ugroženom od požara
- Općinske jedinice civilne zaštite specijalizovane namjene za protivpožarnu zaštitu
- Jedinice i povjerenici civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja, organi uprave civilne zaštite, stožeri civilne zaštite

3.2.1. Brojnost vatrogasnih postrojbi na prostoru općine Stolac

Na području općine Stolac djeluje Dobrovoljno vatrogasno društvo Stolac. Da bi zaštita od požara, njegovo sprječavanje, te saniranje bilo na željenom nivou potrebno je posjedovati dovoljan broj jedinica i tehničko materijalnih sredstava kako bi se moglo postupiti i na vrijeme preduhitriti požar i posljedice koje isti nosi.

Vatrogasni dom	Ukupan broj vatrogasaca	Adresa
DVD STOLAC - vatrogasni dom	21	Stjepana Radića bb

Tabela 1: Pregled vatrogasnih domova na području općine Stolac

Vatrogasnim jedinicama općine rukovodi starješina jedinice, koji ispunjava uslove utvrđene u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa Uprave civilne zaštite općine. Pri gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, po zahtjevu komandira vatrogasne jedinice ili lica koje ga zamjenjuje, angažuju se i dodatne vatrogasne postrojbe, ukoliko iste egzistiraju na tom lokalitetu ili vatrogasne jedinice pravnog lica.

Dobrovoljnim vatrogasnim jedinicama koje su formirane u vatrogasnim društvima i vatrogasnom jedinicom u pravnim licima, rukovodi komandir postrojbe. Komandire jedinice imenuje nadležni organ određen aktom vatrogasnog društva, odnosno pravnog lica u sporazumu sa starješinom vatrogasne postrojbe općine. Starješini jedinice odgovorni su:

- Starješina grupe;
- Svi profesionalni vatrogasci u grupi;

Radi što efikasnijeg i nesmetanog gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom ili eksplozijom, rukovodilac akcije gašenja požara u obavljanju vatrogasne intervencije ima sljedeća ovlaštenja da:

1. zabrani pristup nepozvanim licima, u blizini intervencije kao i saobraćaj pored mjesta intervencije;
2. pozove policiju u cilju osiguranja mjesta događaja, te preduzme druge potrebne mjere radi sprječavanja nastanka štetnih posljedica;

3. naredi evakuaciju ljudi i uklanjanje materijalnih dobara iz susjednih objekata koji su ugroženi kao i odgovarajuće mjere za sigurnost ljudi i materijalnih dobara koja se evakušu;
4. naredi prekid dovoda električne energije i gasa;
5. naredi djelimično ili potpuno rušenje objekata preko kojih bi se požar mogao proširiti, ako se širenje požara ne može na drugi način spriječiti;
6. ograniči djelomično ili potpuno dovod vode drugim potrošačima u zoni u kojoj se gasi požar ili u čitavom naselju radi osiguranja potrebne količine vode za gašenje požara;
7. naredi korištenje vode iz obližnjeg bunara, cisterni, rezervoara i sl. koji pripadaju pravnim licima, državnim organima, samostalnim radnjama i pojedincima;
8. naredi korištenje vozila pravnih lica, državnih organa, samostalnih radnji i pojedinaca za prevoz nastradalih do najbliže zdravstvene ustanove;
9. nasilno otvori zaključani objekat ili prostoriju zahvaćenu požarom radi gašenja požara, spašavanja ljudi i materijalnih dobara i radi otklanjanja drugih opasnosti za ljude i materijalna dobra;
10. naredi licima koja stanuju u neposrednoj blizini intervencije kao i licima koja se zateknu na mjestu intervencije da pruže pomoć u intervenciji i
11. nasilno otvori zaključani objekat ili prostoriju koji nije zahvaćen požarom ako doprinosi uspješnosti vatrogasne intervencije.

Mjere iz stava 1. naređuju se rješenjem koje donosi rukovodilac akcije gašenja požara, s tim da te mjere može narediti i inspektor za vatrogastvo iz člana 146. i 148., kao i inspektor za zaštitu od požara iz člana 151., stav 3. Zakona („Službene novine FBiH“, br. 64/09).

Izuzetno, prema članu 99. Zakona („Službene novine FBiH“, br.64/09), mjere iz stava 1. ovog člana mogu se narediti i usmeno ako je neophodno hitno provođenje tih mjera s tim da se pisano rješenje mora izdati u roku od 24 sata.

3.3. Sustav rukovođenja u akcijama gašenja požara

Vatrogasna postrojba u momentu primanja dojave o pojavi požara na njenom području, odnosno starješina te jedinice, dužan je odmah organizovati izlazak postrojbe, na mjesto požara i pristupiti njegovom gašenju odnosno spašavanju ljudi i materijalnih dobara ugroženih u požaru. Ukoliko je komandir nije dostupan uzbuđuje se pomoćnik načelnika za civilnu zaštitu. Kada je na mjestu intervencije prva počela da interveniše dobrovoljna vatrogasna postrojba vatrogasnog društva, ili pravnog lica, akcijom rukovodi rukovodilac akcije gašenja požara navedene postrojbe. Zapovjednik akcije gašenja požara u DVD Stolac obavezan je napraviti plan dežurstva Vatrogasaca, tijekom godine, za svaki mjesec posebno, a u požarnoj sezoni svakog dana.

Na osnovu procjene intenziteta požara kao i potrebnih snaga za lokaliziranje i gašenje požara, vatrogasni Zapovjednik će donijeti odluku i o aktiviranju drugih postrojbi na intervenciju.

Pored ovih mjera i radnji potrebno je u posebnim situacijama da vlasnici privatnih auto-cisterni, ako to prilike zahtijevaju, stave svoje cisterne na raspolaganje. Ako starješina vatrogasne postrojbe koji rukovodi akcijom gašenja požara procjeni da angažovanom postrojbom, sredstvima i opremom, nije u mogućnosti uspješno završiti intervenciju o tome

odmah izvještava rukovodioca općinske službe civilne zaštite. Na osnovu izvršene analize i procjene situacije općinski stožer daje prijedlog općinskom načelniku da donese „Odluku o proglašenju stanja prirodne nesreće izazvane požarom“. Nakon donošenja Odluke o proglašenju stanja prirodne nesreće od požara, općinski stožer civilne zaštite provodi drugu fazu rukovođenja akcijama zaštite i spašavanja.

To je najvažnija funkcija stožera civilne zaštite, koja podrazumjeva da stožer civilne zaštite u fazi spašavanja i u fazi otklanjanja posljedica:

1. odlučuje o uporabi i angažovanju svih snaga i sredstava civilne zaštite, kao i ljudstva i sredstava organa uprave i upravnih organizacija, pravnih lica i drugih institucija i građana i njihovih sredstava, na zadacima zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koji su ugroženi ili nastradali od požara na području koje je pogođeno požarom,
2. da u toku faze spašavanja i faze otklanjanja posljedica neprekidno vrši usmjeravanje i raspoređivanje snaga i sredstava na područja na kojima je njihovo angažovanje potrebno i određuje mjere i aktivnosti koje treba preduzeti i
3. da usmjerava i koordinira ukupne aktivnosti na spašavanju ljudi i materijalnih dobara i otklanjanju posljedica na području pogođenom požarom.

Vatrogasne postrojbe, pravna lica, državni organi, druge institucije i samostalne radnje i građani dužni su postupiti po naredbi općinskog stožera civilne zaštite. Pri vrlo velikim požarima i ne mogućnosti lokalizovanja požara odlučuje se o pozivanju OS BiH koje se uključuju u skladu sa Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu.

3.4. Način pozivanja i uključivanja distributera energenata u akciju gašenja požara

Rukovodilac akcije gašenja požara ima ovlasti da naredi isključenje energenata. Ako je za akciju gašenja požara, koja traje u toku radnog vremena, potrebno isključenje električne energije, rukovodilac akcije gašenja požara zahtjev podnosi sredstvima veze dežurnom u operativnom centru civilne zaštite koji zahtjev prosljeđuje dežurnom dispečeru Elektro distribucije. Sve radnje koje poduzima dežurni u operativnom centru civilne zaštite evidentira u dnevnik dežurstva. Ukoliko je potrebno isključenje električne energije izvan radnog vremena, rukovodilac akcije gašenja požara (ukoliko mu tehničke mogućnosti sredstava veze kojima raspolaže to omogućuju) direktno poziva dežurnog dispečera Elektro distribucije i istom saopštava svoj zahtjev. Ukoliko nema tehničkih mogućnosti za direktan kontakt, zahtjev prosljeđuje dežurnom vatrogasne postrojbe koji zahtjev prosljeđuje dežurnom dispečeru. Dežurni vatrogasne postrojbe u odgovarajuće evidencije mora da zavede sve radnje koje je poduzeo, zahtjev za isključenje, vrijeme, područje, ime i prezime rukovaoca akcije gašenja požara, kao i personalne podatke dežurnog dispečera.

Isto tako, treba evidentirati vrijeme kad je odobreno isključenje energenta, na kojem području, i o istom obavjestiti rukovodioca gašenja požara. U slučaju požara koji prijete elektroenergetskoj mreži općine Stolac, kao i požara koji nastanu na stambenim, gospodarskim, industrijskim i drugim objektima vrši se obavještavanje dežurnog dispečera na broj telefona **036 / 311 - 135** koji je potom dužan isključiti dovod električne energije na ugrožena područja. Tek nakon što dođe potvrda da je električna energija isključena može se

pristupiti akciji gašenja. Isto tako u svrhu prevencije nastanka požara sama Elektroprivreda je dužna redovito održavati elektroenergetsku mrežu.

U slučaju većih požara u kojima su požarom zahvaćene ili neposredno ugrožene elektroenergetske mreže i postrojenja, isključenje električne energije se vrši u napojnim TS pomoću glavnih prekidača na dovodnim ili odvodnim poljima. Isključenje električne energije se može vršiti ručno, a ako bi ova manipulacija bila opasna za pogonsko osoblje, isključenje električne energije se može izvršiti daljinskim prekidačem smještenim na komandnom pultu u prostoriji dežurnog električara. U slučaju manjih požara u kojima su požarom zahvaćene ili neposredno ugrožene električne mreže i instalacije, isključenje električne energije se može izvršiti pomoću glavnih prekidača.

3.5. Uključivanje komunalnih preduzeća u akcije gašenja požara

U slučaju požara većih razmjera na području općine Stolac u akciju gašenja požara se uključuje i KP "Stolac" koje se stavlja na raspolaganje općinskoj Službi za civilnu zaštitu sa svojim materijalno – tehničkim sredstvima. Uključivanje komunalnog preduzeća u akcije gašenja požara vrši se putem telefona koji je naveden u sljedećoj tabeli:

USTANOVA	ADRESA	KONTAKT BROJ
KP "Stolac" d.o.o.	Humska bb	036/853-423

Tabela 2: Pregled komunalnih preduzeća u općini Stolac

3.6. Uključivanje službi za pružanje prve medicinske pomoći u akciji gašenja požara

Ukoliko ima saznanja da ima povrijeđenih ljudi, rukovodilac akcije gašenja požara, preko operativnog centra odmah poziva hitnu pomoć na mjesto požara. Na teritoriji općine Stolac primarnu i sekundarnu zdravstvenu zaštitu pruža Dom zdravlja Stolac. U slučaju postojanja teže povrijeđenih isti se otpremaju u S.K.B. Mostar.

Naziv ustanove	Adresa	Kontakt tel.
JU Dom zdravlja Stolac	Mihajla Viševića bb	036/853-128

Tabela 3: Pregled zdravstvenih ustanova u općini Stolac

3.7. Uključivanje službi ili preduzeća te odgovornih osoba za osiguranje hrane i vode u akciji gašenja požara

U slučaju izbijanja požara većih razmjera odnosno proglašenja prirodne i druge nesreće aktivira se Civilna zaštita općine i formira se Operativni stožer koji rukovodi akcijom otklanjanja opasnosti, obezbjeđuje hranu i vodu u akciji gašenja požara, za potrebe gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara angažuje organizacije i preduzeća da stave na raspolaganje potreban broj ljudi, alata, prevoznih, tehničkih i drugih sredstava.

Pri velikim intervencijama u trajanju preko 8 sati osigurava se opskrba gasitelja hranom i vodom. Preuzimanje i dopremu hrane i vode vrše vatrogasne postrojbe vozilima DVD-a Stolac i Civilne zaštite. Troškove opskrbe snosit će Općina.

Naziv firme	Adresa
STR Mara – trgovina mješovite robe	Kraljice Katarine bb
Restoran Sampiero Stolac	Banovinska bb

Tabela 4: Organizacija firmi koje su određene za osiguranje zaliha hrane i vode

3.8. Način zamjene vatrogasnih postrojbi s novim postrojbama na gašenju požara

Dobrovoljno vatrogasno društvo Stolac sa postojećim brojem vatrogasaca i postojećim materijalno-tehničkim sredstvima adekvatno može reagovati na požare na građevinama i manje požare na otvorenom. U situaciji kada dođe do požara većih razmjera ili u situacijama nesreća prouzrokovanih požarom, kada bi na gašenju požara bilo potrebno angažovanje kompletnog DVD Stolac sa svim raspoloživim ljudstvom i neprekidno duže od osam odnosno dvanaest sati, istim je potrebno osigurati adekvatnu zamjenu na samom požarištu kako se ne bi prekidao kontinuitet u gašenju požara. Zamjena DVD Stolac u tom slučaju mora se obezbijediti kroz traženje pomoći u ljudstvu i tehnici od drugih općina ili na drugi način. Zamjena vatrogasne postrojbe novom vatrogasnom postrojbom vrši se i u sljedećim situacijama:

- U slučaju ozljeđivanja pripadnika postrojbe tokom akcije gašenja požara ili u putu do požarišta;
- U slučaju trovanja gasovima na požarištu ili eksplozija mina;
- U slučaju umora vatrogasaca;
- U slučaju zahtjeva općinskog stožera civilne zaštite.

Zamjena vatrogasnih postrojbi angažovanih na gašenju požara obavlja se na mjestu vatrogasne intervencije. Zamjenu vatrogasnih postrojbi novom vrši rukovodilac akcije gašenja požara na način da vrši postepeno uvođenje pripadnika nove postrojbe vodeći računa o opremi i vozilima koja koriste. Zamjena vatrogasnih postrojbi vrši se vozilima DVD Stolac i vozilima Civilne zaštite. U slučaju potrebe prijevoza većeg broja ljudi mogu se koristiti kombi Općine Stolac i autobusi prijevoznice firme "MORO" (6 autobusa i 3 kombija).

3.9. Način uključivanja Oružanih snaga u gašenje požara

Angažovanje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće vrši se u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br.88/05), okvirnim Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini („Službene novine FBiH“, br. 39/03 i 22/06) i Zakonom o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, policijskih službenika, državnih službenika i ostalih zaposlenika u operacijama podrške miru i drugim aktivnostima u inozemstvu („Službeni glasnik BiH“, br.14/05). Oružane snage BiH se u reagovanju na prirodne ili druge nesreće u pravilu angažiraju na pružanju trenutne i kratkoročne pomoći civilnim organima, i to:

- a) Pomoć na terenu izvođenja odgovora na prirodne ili druge nesreće
- b) Pomoć u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara,
- c) Pomoć u izvršenju humanitarne operacije odgovara na prirodne ili druge nesreće.

Oružane snage Bosne i Hercegovine se mogu angažirati na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće kada se iscrpe raspoloživi civilni resursi ili civilni organi ne raspolažu potrebnim ili dovoljnim resursima za odgovor na prirodnu ili drugu nesreću. Pripadnici i postrojbe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, angažirani u odgovoru na prirodne ili druge nesreće u toku trajanja misije ostaju u lancu komandovanja i kontrole nad Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, pri čemu su vojni resursi pod civilnom kontrolom, a pripadnicima i postrojbom komanduje nadležni starješina. Civilnu kontrolu nad vojnim resursima vrši Predsjedništvo Bosne i Hercegovine preko ministra odbrane Bosne i Hercegovine. Oružane snage Bosne i Hercegovine se mogu angažirati u sljedećim fazama organizacije i odgovora na prirodne ili druge nesreće:

- a) Faza upozoravanja,
- b) Faza uzbunjivanja i angažiranja resursa pomoći
- c) Faza procjena i izvođenja operacija
- d) Faza prestanka angažmana snaga pomoći

Tokom navedenih faza razmjenjuju se sljedeće vrste standardnih obrazaca komuniciranja između Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine preko Operativno-komunikacijskog centra Bosne i Hercegovine:

- a) Obavijest o nesreći
- b) Zahtjev za pomoć Oružanih snaga Bosne i Hercegovine
- c) Priprijetanje zahtjeva za pomoć Oružanih snaga Bosne i Hercegovine
- d) Dnevni situacijski izvještaj
- e) Obrasci za prelazak granice

Ministar odbrane Bosne i Hercegovine po primljenom zahtjevu za angažovanjem Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće, pa u skladu sa standardnim operativnim procedurama (SOP) i ispunjenim uslovima i izvršenju mjera i aktivnosti traži od Predsjedništva Bosne i Hercegovine ovlaštenje za angažiranje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

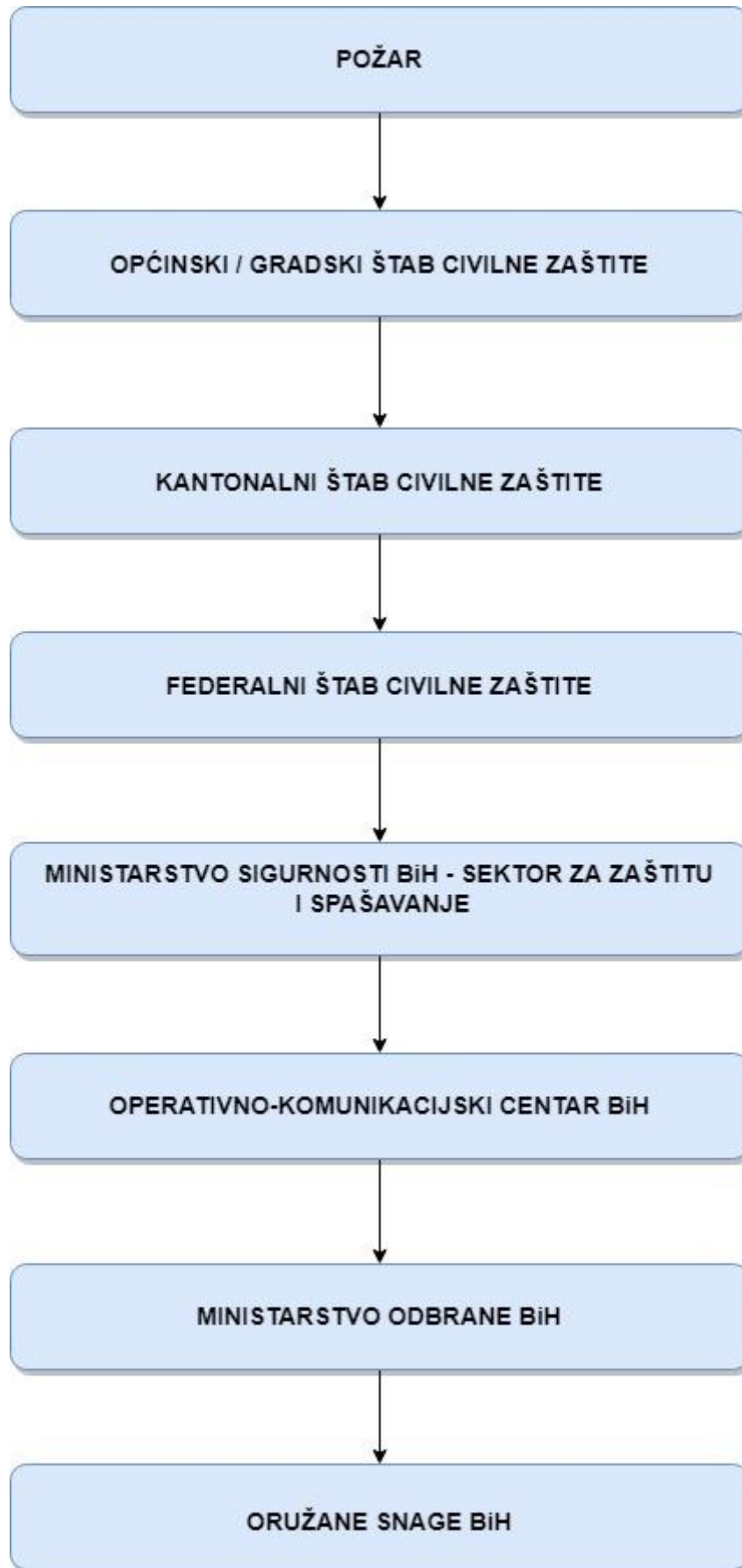
U cilju realizacije SOP-a, ministar odbrane Bosne i Hercegovine odgovoran je za:

- a) Odobravanje i nadzor nad realizacijom mjera i aktivnosti iz nadležnosti Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine
- b) Traženje ovlaštenja od Predsjedništva Bosne i Hercegovine za angažovanje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće po primljenom Zahtjevu iz člana 11. SOP-a.
- c) Izdavanje naređenja i uputstava za razmještaj i angažiranje Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, po ovlaštenju Predsjedništva Bosne i Hercegovine.
- d) Izveštavanje Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i Predsjedništva Bosne i Hercegovine o angažiranju Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na pružanju pomoći civilnim organima u reagiranju na prirodne ili druge nesreće.

Oružane snage Bosne i Hercegovine izuzetno mogu biti angažirane u provođenju preventivnih mjera zaštite i spašavanja. Ministar odbrane Bosne i Hercegovine može ne prihvatiti ili prekinuti aktivnosti pružanja pomoći civilnim organima ukoliko postoje zakonske prepreke, nisu ispunjeni uslovi za pomoć, podaci dostavljeni od civilnog organa nisu tačni ili potpuni, nisu izvršene mjere i aktivnosti u skladu sa SOP-om, te ukoliko postoje sigurnosne ili druge prepreke.

Saradnja u organiziranju i izvođenju zajedničke obuke i vježbi snaga zaštite i spašavanja u koordiniranom civilno-vojnom odgovoru na prirodne ili druge nesreće, provodi se sporazumno u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima, u svim aktivnostima koje se odnose na zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara, učešće u civilno-vojnim vježbama zaštite i spašavanja, obuci i drugim aktivnostima.

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

Shema 2: Shema angažovanja Oružanih snaga BiH u akciji gašenja požara (Nivo Općina do Federacije BiH)

3.10. Slučajevi kada se s nastalim požarom upoznaje općinski načelnik, predsjedavajući Općinskog vijeća i druge osobe zadužene za zaštitu od požara u tijelima lokalne uprave

Općinski operativni centar civilne zaštite nadležan je za prikupljanje, obradu i distribuciju podataka o svim prirodnim i drugim nesrećama na području općine, a koji navedene podatke i informacije dostavlja nadležnim organima. Kada dobije informaciju od Općinskog centra civilne zaštite, rukovodilac općinske službe civilne zaštite upoznat će načelnika Općine, predsjedavajućeg Općinskog vijeća i druge osobe zadužene za zaštitu i spašavanje od požara u tijelima lokalne uprave:

- U slučaju požara i/ili eksplozije i druge opasne situacije, u kojoj je došlo do stradanja više osoba,
- U slučaju požara i/ili eksplozije kada je nastupila materijalna šteta koja bitno ometa proizvodni proces u privrednim subjektima i/ili kada je usljed požara na duže vrijeme onemogućeno korištenje stambenih objekata za stanovanje većeg broja lica,
- U slučajevima kada je potrebno angažovati dodatne snage sa područja drugih općina ili županija, te ih uključiti u gašenje požara,
- U slučaju kada se za potrebe gašenja požara mora osigurati oprema, ljudstvo ili bilo koji vid pomoći,
- U slučaju kada treba poslati snage općinske vatrogasne postrojbe u ispomoć drugim općinama i županijama.

Informacije obavezno treba da sadrže sljedeće podatke:

- Vrijeme nastanka požara i područje na kojem se požar pojavio,
- Uzrok nastanka požara,
- Koje su snage i sredstva angažovane prilikom lokalizacije i gašenja požara,
- Posljedice koje se odnose na ljudske žrtve,
- Preduzete mjere na zaštiti i spašavanju ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara,
- Lokacije evakuaisanog stanovništva (njihov broj) sa područja ugroženog požarom,
- Broj ugroženih objekata ili veličina ugroženih površina (šuma, voćnjaka i sl),
- Posljedice nastale na materijalnim dobrima (stambenim, komunalnim, privrednim i infrastrukturnim objektima).
- Potrebna pomoć u snagama i sredstvima.

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

U slučaju obavijesti Načelnik općine saziva općinski stožer civilne zaštite u slijedećem sastavu:

Ime i prezime	Godina rođenja	Stručna sprema	Institucija/pravna osoba	Kontakt telefon	Napomena
Stjepan Bošković	1970.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/313-074	Zapovjednik stožera
Daniel Babić	1976.	VSS	Općina Stolac	036/819-018 063/361-148	Načelnik stožera
Tihomir Perić	1979.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/481-154	Član stožera
Marijana Raguž	1966.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/837-094	Član stožera
Senad Burić	1958.	VSS	Općina Stolac	036/853-101 063/357-156	Član stožera
Zdravko Previšić	1964.	VSS	Općina Stolac	036/853-103 063/321-795	Član stožera
Asim Pitić	1976.	VSS	Općina Stolac	036/858-241 061/480-971	Član stožera
Marijana Barbić	1981.	VSS	Crveni križ Stolac - Predsjednik	036/853-105 063/923-082	Član stožera
Slađan Marić	1973.	SSS	DVD Stolac - Zapovjednik	036/853-212 063/357-023	Član stožera
Kazimir Raguž	1977.	VSS	Dom zdravlja - Ravnatelj	036/853-444 063/345-401	Član stožera
Željko Marić	1963.	VSS	"Veterinarska stanica"d.o.o. Stolac - Ravnatelj	036/853-090 063/313-467	Član stožera
Marinko Papac	1965.	VSS	JP"Komunalno" d.o.o Stolac - Ravnatelj	036/853-423 063/321-307	Član stožera

Tabela 5: Općinski stožer civilne zaštite

3.11. Slučajevi kada se u akciju gašenja požara pozivaju, odnosno uključuju vatrogasne postrojbe susjednih i drugih općina i gradova

Vatrogasna postrojba općine, u ovom slučaju dobrovoljna vatrogasna postrojba, u momentu dobijanja dojave o požaru na području općine, organizuje se na način da se odmah organizuje izlazak postrojbe na mjesto požara i pristupi njegovom gašenju i spašavanju ljudi i materijalnih dobara bez obzira o čijim životima i materijalnim dobrima se radi. Ako starješina vatrogasne postrojbe koji rukovodi akcijom gašenja požara procjeni da angažiranom postrojbom, sredstvima i opremom, nije u mogućnosti uspješno završiti intervenciju o tome odmah izvještava rukovodioca općinske službe civilne zaštite. Rukovodilac te službe dužan je odmah na osnovu raspoloživih podataka odlučiti o angažiranju ispostave zajedničke profesionalne vatrogasne postrojbe županije i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi sa područja susjednih općina/gradova koje nisu angažirane na gašenju požara. Ako angažovane vatrogasne postrojbe nisu dovoljne za izvršenje vatrogasne intervencije, u tom slučaju rukovodilac Službe civilne zaštite dužan je odmah poduzeti sljedeće:

- Angažovati snage i sredstva civilne zaštite općine i općinskih organa uprave i u dogovoru sa komandirima vatrogasne postrojbe nalaže im izvršavanje odabranih mjera zaštite i spašavanja;
- Aktivirati Općinski stožer civilne zaštite sazivanjem vanredne sjednice na kojoj se vrši procjena situacije, odabir snaga i sredstva civilne zaštite i Općinskih organa uprave i nalaže im izvršavanje odabranih mjera zaštite i spašavanja.

Prema odredbama zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, da bi se aktivirale vatrogasne postrojbe (vatrogasna društva) susjednih općina, potrebno je iste zatražiti od Uprave civilne zaštite HNŽ/K, odnosno Glavnog vatrogasnog Zapovjednika HNŽ/K. Glavni vatrogasni zapovjednik HNŽ/K izdaje zapovijed za vatrogasnu intervenciju na osnovu zahtjeva postrojbe lokalne samouprave. Da bi se angažirala vatrogasna postrojba, postrojba lokalne samouprave potrebno je uz zapovijed Glavnog vatrogasnog zapovjednika postrojbe lokalne samouprave i suglasnost Načelnika jedinice lokalne samouprave. Davanje suglasnosti za aktiviranje vatrogasne postrojbe lokalne samouprave od strane vatrogasnog Zapovjednika postrojbe lokalne samouprave i Načelnika postrojbe lokalne samouprave ovisi o trenutačnoj procjeni ugroženosti od požara na području te lokalne samouprave.

Realizacija ovakve odluke aktiviranja vatrogasnih postrojbi susjednih općina je u nadležnosti Načelnika postrojbe lokalne samouprave i vatrogasnog Zapovjednika lokalne samouprave. Vatrogasna postrojba lokalne samouprave koja je učestvovala u vatrogasnoj intervenciji u drugoj postrojbi lokalne samouprave (na zahtjev iste), prema Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu ima pravo na naknadu troškova.

Za realizaciju financijskog dijela aktiviranja vatrogasne postrojbe lokalne samouprave (drugih općina), odgovoran je Načelnik postrojbe lokalne samouprave na čijem je terenu vatrogasna postrojba intervenirala.

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

ŽUPANIJSKA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE HERCEGOVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Eugen Ćubela	036/319-869	036/319-869	-	036/327-387
OPĆINSKE SLUŽBE CIVILNE ZAŠTITE				
STOLAC - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Danijel Babić	036/819-018	036/853-229	063/361-148	036/854-666
GRAD MOSTAR-SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Slavica Ančić	036/570-014	036/558-253	-	036/558-253
ČITLUK - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Ivan Ostojić	036/640-546	036/640-537	-	036/342-387
NEUM - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Marko Tapalović	036/880-121	036/880-121	-	036/880-121
KONJIC - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Husein Hodžić	036/735-370	036/753-371	-	036/753-371
JABLANICA - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Omer Nezirić	036/751-315	036/751-315	-	036/751-308
ČAPLJINA - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Petar Krndelj	036/805-087	036/807-076	-	036/807-076

PROZOR RAMA - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Pero Kovačević	036/771-382	036/771-382	-	036/771-382
RAVNO - SLUŽBA ZA CIVILNU ZAŠTITU				
Ime i prezime rukovodioca	Telefon	Fax	Mobitel	Operativni centar
Ante Vuletić	036/891-469	036/891-466	-	036/891-469

Tabela 6: Telefonski brojevi Županijske uprave civilne zaštite i općinskih službi civilne zaštite HNŽ

3.12. Slučajevi kada se vatrogasne postrojbe upućuju kao ispomoć u gašenju požara susjednim i drugim općinama

Općinski načelnik može sa drugim općinama sporazumno definisati uslove pod kojima se može razmjenjivati pružanje pomoći u vatrogasnim intervencijama između općina. Po odobrenju općinskog načelnika vatrogasna postrojba može se poslati kao pomoć u akciju gašenja požara u susjednim općinama pod uslovom utvrđenim u odluci o upućivanju ili u sporazumu potpisanom sa konkretnom općinom. Pri količini ispomoći mora da se vodi računa da na području općine ostane dovoljan broj vatrogasaca i opreme u slučaju požara. O broju ljudi, vozila i opreme koji se šalju kao ispomoć susjednim općinama uvijek treba konsultovati starješinu. Odlukom o upućivanju vatrogasne postrojbe kao pomoć drugoj općini treba definisati formaciju postrojbe koja se upućuje, broj vozila, materijalna sredstva, vrijeme na koje se upućuje, ko snosi troškove goriva, maziva, eventualno oštećenih ili izgubljenih dijelova opreme, dnevnice za vatrogasce i sva druga pitanja za koja nalogodavac smatra da ih je potrebno regulisati u ovoj odluci.

Ukoliko općina nije u stanju pružiti traženu pomoć, nadležni organ je dužan donijeti odgovarajući akt o nemogućnosti pružanja pomoći, s kratkim obrazloženjem i sa istim upoznati općinu koja je tražila pomoć, ali i Županijsku upravu civilne zaštite.

3.13. Načini i slučajevi upotrebe opreme i vozila posebne namjene u gašenju požara ili spašavanja ljudi

Slučajevi u kojima se tretira upotreba opreme i vozila posebne namjene jesu oni kada DVD u slučaju općine Stolac, prinuđena zatražiti pomoć drugih preduzeća ili službi u općini Stolac, a naročito kod intervencije na sljedećim objektima ili u sljedećim situacijama:

- složene saobraćajne nesreće kada su neophodne specijalne dizalice i/ili vozila za posipanje saobraćajnica,
- nezgode ili nesreće u saobraćaju kada je potrebna oprema za pretakanje opasnih materija na javnoj prometnoj površini,
- kod urušavanja objekata,
- kad se ukaže potreba za rušenjem objekta,

- kod raščišćavanja prilaza požarom zahvaćenom i/ili ugroženom objektu,
- kod utvrđivanja prisutnosti otrova, hemijskih i nagrizajućih materija,
- kod utvrđivanja prisutnosti eksplozija i/ili eksplozivnih naprava,
- kod utvrđivanja prisutnosti radioaktivnih tvari,
- kod požara na otvorenim prostorima, ako je zahvaćen veći kompleks sa otežanim pristupom i kada su ugroženi životi ljudi na teško pristupačnom mjestu

Korištenje opreme i vozila posebne namjene osigurava se na način da se poziva rukovodilac stručnih službi preduzeća ili ustanova koje sa opremom raspolaže. Poziv za pružanje ispomoći upućuje se putem operativnog centra civilne zaštite, a zahtjev rješava Služba za civilnu zaštitu općine Stolac.

3.14. Građevine i otvoreni prostori na kojima se može očekivati požar većih razmjera

Radi utvrđivanja odgovarajuće zaštite od požara i provođenja mjera zaštite od požara (Član 29. Zakona o zaštiti požara i vatrogastvu, „Sl. novine FBiH“ br. 64/09) sve građevine razvrstavaju se u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara u zavisnosti od namjene građevine, zastupljenog tehničko-tehnološkog procesa, vrste i količine materijala koji se u njima proizvode, prerađuju, prodaju ili skladište, veličine ili spratnosti građevine, lokacije građevine te vrste materijala koji su upotrebljeni za izgradnju građevine.

Federalno ministarstvo prostornog uređenja, u saradnji sa Federalnom upravom civilne zaštite, određuje kategorije i propisuje uslove, osnove i kriterije za razvrstavanje građevine u odgovarajuće kategorije požarne ugroženosti.

Polazeći od Zakonom navedenih kriterija, a na osnovu procjene ugroženosti na području općine Stolac što se tiče otvorenog prostora požari većih razmjera mogu se očekivati na lokalitetu Rotimlja i Borojevići gdje postoje određene šumske površine. Isto tako požari većih razmjera se mogu očekivati i u onim područjima koja su prekrivena minama što onemogućava njihovo gašenje.

Osnovna i Srednja škola Stolac, "Inkos" Stolac, "Vinarija" Stolac kao i devastirani objekti bivše upravne zgrade "GP Hercegovinainvest" i bivša zgrada bolnice za koštano-zglobna oboljenja su građevine na kojima bi se mogao dogoditi požar većih razmjera.

3.15. Nazivi građevina u kojima su sadržane radioaktivne, eksplozivne, otrovne i druge opasne tvari

Na području općine Stolac nije zabilježena ni jedna građevina u kojoj se skladište radioaktivna sredstva. Međutim identifikovana su mjesta gdje su uskladištene veće količine zapaljivih materija kao što su benzin, plin, nafta, lož ulje, motorno ulje itd. U narednoj tabeli prikazane su građevine koje posjeduju/skladište veće količine eksplozivnih i lako zapaljivih materija:

Naziv objekta	Vrsta djelatnosti	Adresa	Količine uskladištenih opasnih materija
Tioil	Benzinska crpka	Stolac	100 t goriva
Tioil	Benzinska crpka	Masline	500 t goriva
Čatar benz	Benzinska crpka	Hodovo	120 t goriva
Mark benz	Benzinska crpka	Crnići	140 t goriva

Tabela 7: Građevine u kojima se skladište veće količine zapaljivih tečnosti, gasova te drugih opasnih materija

3.16. Obaveze vatrogasnih postrojbi za sačinjavanje taktičko – operativnih planova gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara, uz vršenje periodičnog uvježbavanja i provjere efikasnosti

U cilju unaprijeđenja ukupne zaštite od požara na području općine Stolac, a posebno gašenje požara i spašavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom, neophodno je obezbijediti stalno praćenje i analizu svih požara na području Općine posebno sa stanovništva:

- mjesta nastanka požara
- uzroka nastanka požara
- visinu materijalne štete
- uspješnost intervencija vatrogasnih postrojbi, posebno sa stanovišta brzine intervencije, te adekvatnog angažovanja ljudstva i upotrebe adekvatne tehnike i sredstava za gašenje požara i dr.

Postojeće vatrogasno društvo je dužno da sačini operativno-taktičke planove gašenja požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara za objekte kolektivnog stanovanja, obrazovne, kulturne, sportske, objekte državnih organa, pravnih subjekata i druge objekte i prostore koje odredi općina Stolac. Postojeće vatrogasno društvo bi uz primjenu navednih planova vršilo taktičke vježbe, te se upoznao sa svim osnovnim elementima (kako ulazima, izlazima, mogućnostima prilaza objektu vatrogasnim vozilima itd.) koji su bitni za uspješno taktičko dejstvo vatrogasaca.

Pored toga, kroz upoznavanje sa opasnostima u objektima, prisutnim gorivim materijama u tehnologiji rada i konstrukciji objekata, mogu se pravilno odrediti adekvatna sredstva za gašenje požara, odnosno sa kojim tipom vatrogasnih vozila je neophodno izaći na mjesto ugroženo požarom. Kroz navedene vježbe se mogu uočiti nedostaci vatrogasnih postrojbi, kojima će se kroz naredne vježbe posvetiti posebna pažnja, a sve u cilju poboljšanja postojećeg stanja.

3.17. Zadaća operativnog centra civilne zaštite općine

Zadaci operativnog centra civilne zaštite općine Stolac:

- Da vrši prikupljanje, obradu i distribuciju podataka o svim prirodnim i drugim nesrećama na području općine i te podatke i informacije dostavlja nadležnim organima općine i županijskom operativnom centru CZ, a prema potrebi i Federalnom operativnom centru CZ.
- Da prenosi naredbe Općinskog, Županijskog i Federalnog stožera civilne zaštite.
- Da prima, priprema i šalje izvještaje nadležnim organima općine i županijskom operativnom centru CZ o mjerama i aktivnostima koje se poduzimaju u toku sprovođenja aktivnosti zaštite i spašavanja na području Općine.
- Da prenosi saopćenja javnim medijima općine o podacima, koji se odnose na prirodne i druge nesreće, kojima raspolaže.
- Da ostvaruje stalni kontakt sa operativnim centrima CZ susjednih općina i sa županijskim operativnim centrom CZ u vezi međusobnog dostavljanja potrebnih podataka i informacija o prirodnim i drugim nesrećama i postupka po nalogima i zahtjevima županijskog operativnog centra CZ.
- Da vrši i sve druge poslove koji se odnose na prikupljanje i distribuciju podataka o prirodnim i drugim nesrećama na području općine koje se zakonom i drugim propisima stave u nadležnost tog centra.

Zadatke i poslove Operativnog centra civilne zaštite Općine provodi:

- Povjerenik u operativnom centru zadužen za poslove operativnog centra;

3.18. Način dojave požara i postupak odgovornih osoba po primljenoj obavijesti o nastanku požara

Kada dođe do nastanka požara na području općine, ovisno o mjestu njegovog nastanka, gašenju pristupaju:

- građani u skladu sa obavezama utvrđenim u Zakonu o zaštiti i spašavanju, kroz ličnu i uzajamnu zaštitu,
- uposlenici ograna uprave u skladu sa procedurama utvrđenim kroz obuku o zaštiti od požara,
- uposlenici pravnog lica u skladu sa procedurama utvrđenim kroz obuku o zaštiti od požara, i
- dobrovoljna vatrogasna postrojba u skladu sa vlastitim taktičko-operativnim planovima djelovanja.

3.18.1. Dojavljivanje požara

Dojava požara osigurava se primjenom:

- javne telefonske mreže za građane,
- sustavom bežične veze za korisnike takvih sustava

Sustav dojave	Telefon
Općina Stolac - operativni centar	036/854-666
Civilna zaštita Stolac	036/853-107 036/858-260
MUP	122 036/853-322
Dobrovoljno vatrogasno društvo Stolac	123 036/853-212

Tabela 8: Sustavi dojave požara za općinu Stolac

Kod dojave požara potrebno je po mogućnosti saopćiti:

- gdje je izbio požar ali i šta gori i u kojem obimu,
- šta se nalazi u objektu ili prostoru koji gori, i
- broj telefona sa kojeg se vrši dojava.

Dežurni vatrogasac koji prima dojavu požara, dužan je provjeriti vjerodostojnost iste prije uzbunjivanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva. Po primljenoj obavijesti o nastanku požara i provjeri vjerodostojnost informacije, dežurni vatrogasac odmah vrši uzbunjivanje vatrogasne postrojbe. Starješina Dobrovoljnog vatrogasnog društva koji je izašao na mjesto požara ili rukovodilac akcijom gašenja vrši brzu procjenu nastale situacije, donosi odluku o potrebama u ljudstvu i tehnici i pristupa gašenju požara. Dežurni u Dobrovoljnom vatrogasnom društvu održava stalnu vezu sa starješinom društva upućenog na mjesto događaja i prema razvoju situacije, odnosno temeljem procjene istog poduzima radnje neophodne za uključivanje dodatnih snaga u intervenciju ili za povlačenje dijela snage ili cijele interventne ekipe u bazu. O nastalom požaru obavezan je obavijestiti starješinu DVD-a i općinsku službu civilne zaštite i sa istim biti konstantno u kontaktu, za slučaj potrebe povezivanja vatrogasnih postrojbi koje nisu angažovane.

Ukoliko se radi o požaru koji ugrožava ljude ili njihova materijalna dobra ili imovinu pravnih subjekata, o istom je dužan obavijestiti dežurnog u PU Općine Stolac. Ukoliko dojavu o požaru zaprima dežurni u Policijskoj upravi ili dežurni u operativnom Centru civilne zaštite, od pozivaoca će uzeti što više podataka o nastalom požaru i informaciju hitno proslijediti najbližoj vatrogasnoj postrojbi. Ukoliko iz bilo kojeg razloga nije u stanju uspostaviti vezu sa dežurnim u vatrogasnoj postrojbi, mora pozvati starješinu vatrogasne postrojbe i proslijediti mu informaciju o požaru i upoznati ga o nemogućnosti uspostave veze sa dežurnim u vatrogasnoj postrojbi. Ukoliko nije u mogućnosti uspostaviti vezu ni sa starješinom vatrogasne postrojbe, obavijestit će rukovodioca Županijske uprave civilne zaštite koji odlučuje o daljnjim koracima. U svrhu pravovremenog otkrivanja šumskih požara Županijska uprava za šumarstvo dužna je da uspostavi osmatračko-dojavnu službu i to za period proljetno-ljetne požarne sezone.

3.19. Sredstva za javno obavještavanje građana o nastanku požara i njihova upotrebljivost

Sredstvo koje se koristi za javno obavještavanje građana o nastanku prirodne ili druge nesreće izazvane požarom jeste zvučna sirena koja obavještava građane o nastanku požara. Tokom požarne sezone u DVD Stolac uzbunjivanje se vrši ručnom stanicom i sirenom.

IV. MJERE ZA POSTIZANJE POTREBNOG NIVOA ZAŠTITE OD POŽARA

4.1. Otklanjanje nedostataka i dogradnja sustava vatrodjave i obavještanja

Sustav vatrodjave na području općine Stolac u velikoj mjeri nije razvijen. U većini javnih objekata ne postoji sustav vatrodjave kao ni stabilni sustavi za gašenje požara dok u drugim objektima postoje zastarjeli sustavi vatrodjave, koje bi trebalo što prije zamijeniti novim integrisanim, adresabilnim sustavima. Radi otklanjanja sadašnjih nedostataka, dogradnje i podizanja sustava vatrodjave i obavještanja na još veći nivo, neophodno je sve objekte pravnih lica, državnih organa i drugih institucija koji su svrstani u kategoriju ugroženosti PU1 i PU2 na području općine Stolac povezati na automatsku dojavu požara sa dojavno-operativnim centrom. Za sve postojeće sirene za uzbunjivanje obezbijediti dvostruko aktiviranje (električno i pneumatsko). Formirati i opremiti Centar veze gdje će se registrovati svaka dojava požara sa sustavom za automatsku dojavu iz pojedinih preduzeća i ostalih pravnih subjekata.

4.2. Mjere u pogledu: Izgradnje ili rekonstrukcije objekata i sustava i osiguranja vode ili drugih sredstava za gašenje požara

U cilju poboljšanja funkcionalnosti hidrantske mreže i prevencije početnog gašenja i širenja požara preporučuje se:

- a) Sve ulične hidrante na području općine označiti propisanim oznakama;
- b) Postojeće hidrantske izvode koji ne udovoljavaju propisima i pravilima prakse, odnosno važećeg Pravilnika o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara („Službene novine FBiH“, br. 87/11), sanirati i dovesti u upotrebno stanje;
- c) Izvedbom nove vodovodne mreže obavezno izvesti i potreban broj hidranata
- d) Izraditi grafički pregled hidrantske mreže na terenu, tj. mapu hidrantske mreže, i dostaviti je općinskoj službi civilne zaštite, te istu redovno ažurirati u slučaju izmjena;
- e) Redovno čišćenje snijega sa uličnih hidranata;
- f) Izraditi plan pregleda, ispitivanja i održavanja uličnih hidranata;
- g) Komunalno preduzeće Stolac dužno je vršiti redovnu kontrolu ispravnosti hidranata, najmanje dva puta godišnje u tačno utvrđene termine i o tome voditi evidenciju. Nakon obavljene kontrole sve eventualno zatrpene hidrante kao i neispravne hidrante u što kraćem roku osposobiti za normalan rad;
- h) Vlasnici građevina i prostora, te upravitelji stambenih objekata u kojima je po projektnoj dokumentaciji predviđena i ugrađena unutrašnja i vanjska hidrantska mreža dužni su je stalno održavati u tehnički ispravnom stanju, redovno vršiti kontrolu ispravnosti (dva puta godišnje) te mreže i voditi odgovarajuću evidenciju o izvršenoj kontroli.

U okviru svojih mogućnosti, općina treba insistirati na provedbi propisanih mjera zaštite od požara putem nadležnih inspeksijskih službi, te nastojati da odgovarajući subjekti ubrzaju i usklade svoje djelatnosti sa Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Sl. novine FBiH“ br. 64/09), odgovarajućim podzakonskim propisima i važećim standardima. Najveći problem za efikasno gašenje požara općenito predstavljaju naselja gdje nije moguć pristup vatrogasnim vozilima. Stoga su mjere za osiguravanje vode i drugih sredstava za gašenje požara dobrim dijelom obuhvaćene u okviru mjera za izgradnju i rekonstrukciju cesta i prilaza neophodnih za uspješno provođenje akcija gašenja požara i sigurnu evakuaciju i spašavanje ljudi i materijalnih dobara.

Parkiranje vozila na gradskim saobraćajnicama urediti tako da je širina vatrogasnog puta najmanje 3,5 metara. Pored šumskih i pristupnih puteva postaviti propisane oznake o ugroženosti od mina, gdje je takva opasnost prisutna. Na Općinskom Vijeću donijeti odluku o zabrani parkiranja automobila ispred značajnijih objekata na području općine Stolac. Gore navedene mjere treba kontinuirano provoditi.

4.3. Potpuno definiranje formacijskog sustava i tehničke opremljenosti vatrogasnih postrojbi, uz racionalizaciju postojećih vatrogasnih postrojbi na području postrojbi lokalne samouprave s ciljem postizanja optimalne osposobljenosti i iskorištenosti opreme i sredstava namijenjenih gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara

Općina je dužna osigurati kadrovske, materijalne, tehničke i druge uslove za uspješno funkcionisanje Dobrovoljnog vatrogasnog društva na području Općine. Općina Stolac dužna je, ukoliko postoji nedostatak kadra što prije isti popuniti. Osnovni problem definiranja formacijskog sustava i tehničke opremljenosti vatrogasnih postrojbi na području lokalne samouprave s ciljem postizanja optimalne osposobljenosti i iskorištenosti opreme i sredstava namijenjenih gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara svodi se na neprovođenje člana 141. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu FBiH („Službene novine FBiH“, br. 64/09) koji glasi:

- *„Za Općine koje imaju manje od 15.000 stanovnika ili su ekonomski nerazvijene, pa zbog toga nisu u mogućnosti u budžetu Općine i drugim sredstvima predviđenim ovim Zakonom u cjelini osigurati finansijska sredstva potrebna za finansiranje svoje profesionalne vatrogasne jedinice, dodatna sredstva će osigurati kanton i Federacija.“*
- *„Vlada Federacije će u saradnji sa vladama kantona, a na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, odrediti Općine iz stava 1. ovog člana i način osiguranja finansijskih sredstava za trajno finansiranje potreba iz stava 1. ovog člana.“*
- *„Općine iz stava 1. ovog člana određuju se prema kategorijama područja posebne zaštite koja su uređena zakonom koji se odnosi na poticaj za razvoj područja posebne zaštite u Federaciji, kao i procjeni ugroženosti od požara područja Federacije.“*

4.4. Periodične akcije uređenja naselja i objekata (čišćenje tavana, podruma i drugih mjesta od zapaljivih otpadnih materija), sezonskih radova (uređenje zemljišta i spaljivanje otpadaka), zabrana korištenja otvorenog plamena na pojedinim izlazištima, šumama i drugim mjestima gdje otvoreni plamen predstavlja opasnost za nastanak i širenje požara

Periodične akcije uređenja naselja i objekata (čišćenje tavana, podruma i drugih mjesta od zapaljivih otpadnih tvari), te sezonski radovi (uređenje zemljišta i spaljivanje otpadaka) se trebaju provoditi najmanje jednom godišnje u saradnji sa nadležnim Javnim komunalnim preduzećima općine koja se bave odvozom otpada kako bi se preventivno djelovalo u smislu zaštite od požara, o čemu se izvještava Služba civilne zaštite. Zabrane korištenja otvorenog plamena na području izletišta, šuma i drugih mjesta gdje otvoreni plamen predstavlja opasnost za nastanak i širenje požara su uređene i objašnjene u Pravilniku o sadržaju planova za zaštitu šuma od požara („Službene novine FBiH“, br. 10/04). Potrebno je donijeti Odluku o formiranju dimnjačarske službe koja će kontrolisati sljedeće mjere:

- ispravnost izvedbe dimovodnih kanala, u odnosu na njihovu građevinsku izvedbu,
- održavanje i sigurnost od požara,
- čišćenje dimnjaka i dovođenje istog u funkcionalno stanje;

Ako se utvrdi, da je dimnjak nepropisno izveden ili postoji opasnost od požara, dimnjačar je dužan vlasniku ili korisniku zgrade ili stana predati pismeni zahtjev za uklanjanje utvrđenih nedostataka. Prilikom slijedećeg obilaska odnosno čišćenja dimnjaka, dimnjačar je dužan provjeriti da li su uklonjeni ranije utvrđeni nedostaci.

4.5. Popis pravnih lica i odgovornih lica za provedbu plana zaštite od požara pravnih osoba iz prve i druge kategorije ugroženosti od požara

Sva pravna lica i odgovorna lica koja spadaju u kategoriju ugroženosti PU1 i PU2, dužna su izraditi vlastite Procjene ugroženosti od požara i Planove ugroženosti od požara, kao i vršiti redovne simulacije evakuacije iz objekta. U tački 3.15. data je tabela u kojoj se nalazi pregled privrednih subjekata u kojima se skladište ili proizvode eksplozivne, otrovne i druge opasne materije, koje pripadaju kategoriji požarne ugroženosti PU1, koji su dužni izraditi vlastite Procjene ugroženosti od požara i Planove zaštite od požara.

4.6. Planovi pravnih osoba čije su građevine razvrstane u prvu i drugu kategoriju ugroženosti od požara

U zavisnosti od namjene građevine, zastupljenog tehničko-tehnološkog procesa, vrste i količine materijala koji se u njima proizvode, prerađuju, prodaju ili skladište, veličine i spratnosti građevine, lokacije građevine, te vrste materijala koji su upotrijebljeni za izgradnju građevine kako je regulisano članom 29. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", broj 64/09), a u cilju utvrđivanja odgovarajuće organizacije zaštite od požara i provođenja mjera zaštite od požara sve građevine koje su označene sa PU1 i PU2 kao pravna lica, dužni su donijeti:

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

- a) *Pravilnik zaštite od požara u skladu sa članom 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", br. 64/09);*
- b) *Procjenu ugroženosti od požara u skladu sa članom 22. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva a u vezi sa Metodologijom za izradu Procjene ugroženosti od požara ("Službene novine FBiH", br. 08/11);*
- c) *Plan zaštite od požara u skladu sa članom 22. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva a u vezi sa Uredbom o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i Planova zaštite od požara ("Službene novine FBiH", br. 08/11).*
- d) *Pravne osobe vlasnici ili korisnici građevina svrstanih u PU1 i PU2 su dužni najmanje jedanput godišnje održavati trening i simulaciju evakuacije na osnovu Procjene ugroženosti i Plana zaštite od požara.*

Rok za donošenje pravilnika i procjene za pravna lica je 3 mjeseca, a plana 6 mjeseci od dana donošenja Plana zaštite od požara općine Stolac.

V. MJERE OBEZBJEĐENJA IZVRŠENJA PLANA

5.1. Obrazovna djelatnost

Sustav obrazovanja i propagandne aktivnosti u oblasti zaštite od požara u direktnoj su vezi s razvojem industrijskih i tehničko – tehnoloških dostignuća. Ovo pored standardnih dovodi i do primjene raznovrsnih, hemijski vrlo složenih materijala i uređaja, koje uporedo prati povećana opasnost od požara kojoj se sve teže može suprotstaviti ukoliko se ne preduzmu odgovarajuće mjere zaštite u toku izrade, ugradnje i upotrebe određenih materijala.

Zaštita od požara kao djelatnost od posebnog interesa za Federaciju, županiju, grad i općinu, ostvaruje se na način predviđen Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", br. 64/09), podzakonskim propisima donešenim na osnovu ovog Zakona, te međunarodnim tehničkim normativima i standardima koji važe u Bosni i Hercegovini, a koji se odnose na mjere zaštite od požara. To obuhvata edukaciju (obuku i poznavanje) zaposlenika i građana svih uzrasta, vaspitno - obrazovne i propagandne aktivnosti, poboljšanje kadrovske strukture, primjenu novih naučnih dostignuća. Ovo je pravo i obaveza svih subjekata koji se u najširem smislu bave ovom oblasti, a dužni su da je vrše u skladu sa Zakonom, ovim Planom kao i drugim važećim propisima.

Obrazovna aktivnost prvenstveno obuhvata:

- stručno obrazovanje rukovodnih kadrova i stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenika koji obavljaju poslove zaštite od požara i koji su odgovorni za provođenje i unapređenje zaštite od požara u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama;
- upoznavanje zaposlenika sa opasnostima od požara u vezi sa poslovima i zadacima na koje su raspoređeni, planom evakuacije, kao i sa mjerama i sredstvima za gašenje požara, praktičnom upotrebom aparata, uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara koji su im na raspolaganju, sa obavezama i zadacima o pitanju zaštite od požara i sa materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara;
- edukaciju i osposobljavanje stanovništva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom. Ovakav vid edukacije na pogodan način obezbjeđuje Služba civilne zaštite u skladu sa smjernicama Federalne i Županijske uprave civilne zaštite;
- stručno obrazovanje vatrogasnih i drugih kadrova koji profesionalno obavljaju poslove i zadatke iz oblasti zaštite od požara;
- način edukacije i upoznavanja zaposlenika sa opasnostima od požara i sa mjerama zaštite od požara u Privrednim društvima i drugim pravnim licima što se utvrđuje općim aktom u skladu sa članom 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", br. 64/09);
- program obuke zaposlenika u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara („Službene novine FBiH“, br. 59/10) obavezan je za sve zaposlenike i obuhvata teoretski i praktični dio.

Program edukacije je potrebno prilagođavati promjenama nastalim u organizaciji rada, tehnološkom procesu i propisima o zaštiti od požara. Pravna lica su dužna da najmanje jednom u dvije godine u skladu sa članom 128. "Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu" („Službene novine FBiH“, br. 64/09) vrše provjeru znanja svih zaposlenih u praktičnoj upotrebi aparata, uređaja, opreme i sredstava za gašenje požara, o čemu mora postojati evidencija. Stručno osposobljavanje zaposlenika koji rukuju opasnim materijama pri radu i prometu (rukovanje zapaljivim tečnostima i gasovima, eksplozivnim materijama, rad na elektroenergetskim postrojenjima u uslovima eksplozivnih smjesa i sl.) gdje je posebno značajna primjena „Pravilnika o stručnoj spremi i načinu provjere znanja lica koja mogu rukovati zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu“, vrši se prema utvrđenom programu. Stručni ispit za rukovodioca akcije gašenja požara dužni su polagati rukovodioci profesionalnih vatrogasnih postrojbi, njihovi zamjenici, zaposlenici profesionalnih vatrogasnih postrojbi koji rukovode postrojbom za gašenje požara, kao i rukovodioci dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi koji rukovode postrojbom u gašenju požara.

Zbog specifičnosti i značaja pojedinih oblika edukacije iz oblasti zaštite od požara odnosno zbog jedinstvene metodologije (jedinstvene metode, postupci, profili predavača, sadržaji programa, evidencija obrazovanja) za svaki od specifičnih oblika obrazovanja, može se angažovati pravno lice registrovano za oblast zaštite od požara koje raspolaze kadrovima i materijalno-tehničkim sredstvima u skladu sa podzakonskim propisima donešenim na osnovu Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", br. 64/09).

5.2. Finansiranje zaštite od požara

- Sredstva za razvoj i unapređenje zaštite od požara na području općine obezbjeđuju: Općina, privredna društva i druga pravna lica, samostalne radnje i građani u skladu sa zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu;
- Sredstva za finansiranje redovne djelatnosti profesionalne vatrogasne postrojbe obezbjeđuje općina, kao njen osnivač;
- Sredstva za rad vatrogasne postrojbe koju osnivaju privredna društva ili druga pravna lica obezbjeđuje njihov osnivač;
- Sredstva za rad vatrogasnih društava, odnosno njihovih dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, obezbjeđuje njihov osnivač iz sredstava donacija i putem fizičkih i pravnih lica kao i sredstava koja se za ove potrebe osiguraju u budžetu Županije i Općine;
- Od vrijednosti sredstava koja se dobiju (na nivou Općine) od premije osiguranja imovine od požara i prirodnih sila u iznosu od 61% i 1% od naplaćene premije od osiguranja motornih vozila, općini pripada 70% i mogu se isključivo koristiti za nabavku vatrogasne opreme, tehničkih i drugih sredstava vatrogasne postrojbe, stručno obučavanje i osposobljavanje vatrogasaca i održavanje opreme i sredstava, te izgradnju i opremanje objekata za potrebe vatrogasnih postrojbi. Uslove korištenja ovih sredstava utvrđuje općinski načelnik na prijedlog službe civilne zaštite.

Obezbjeđena finansijska sredstva se koriste za:

- nabavku tehničke opreme i sredstava za gašenje požara;
- održavanje vatrogasnih objekata;
- za izgradnju objekata za smještaj vatrogasnih vozila i vatrogasaca;
- za obrazovanje vatrogasnih kadrova;
- Propagandnu djelatnost;
- naučno – istraživačku djelatnost u oblasti zaštite od požara.

Privredna društva i druga pravna lica obezbjeđuju sredstva potrebna za nabavku uređaja, alata i druge opreme za gašenje početnog požara i staraju se o njihovom ispravnom održavanju, obezbjeđuju sredstva potrebna za obučavanje i upoznavanje radnika sa opasnostima od požara i mjerama zaštite od požara vezanim za rad na poslovima i radnim zadacima na koje su raspoređeni, praktičnom upotrebom aparata za gašenje početnog požara, kao i sa materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

Također, obezbjeđuje sredstva i za stručno osposobljavanje zaposlenika koji su kao odgovorna lica u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama odgovorna za „staranje“ o provođenju mjera zaštite od požara. Finansiranje ostalih potreba iz oblasti zaštite od požara, utvrđenih zakonom i drugim propisima, kao i ovim Planom, pada na teret investitora odnosno naručioca posla.

5.3. Nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara

Upravni i inspekcijски nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara i vatrogastva obavlja se u skladu sa odredbama članova Zakona od 142 do 157("Službene novine FBiH", br. 64/09).

5.4. Mjere obezbjeđenja izvršenja plana

Rukovodilac Općinske službe civilne zaštite će odrediti dinamiku sprovođenja mjera i aktivnosti koje su predviđene ovim Planom i predložiti sredstva finansiranja u skladu sa članom 136. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09) koja se osiguravaju u budžetu Općine na prijedlog službe civilne zaštite.

Općina finansira:

- Obavljanje poslova zaštite od požara i vatrogastva iz člana 16. i 17. zakona koji su u nadležnosti Općine i općinske Službe civilne zaštite;
- Organiziranje, pripremanje, materijalno opremanje i stručna obuka i osposobljavanje profesionalne vatrogasne postrojbe koju osniva Općina;
- Učešće u saniranju posljedica na području općine koje nastanu požarom ili eksplozijom radi stvaranja neophodnih uslova za život ljudi na nastradalom području od požara, u skladu sa materijalnim mogućnostima Općine;
- Pružanje pomoći dobrovoljnim vatrogasnim društvima osnovanim na području općine za finansiranje određenih poslova iz njihove nadležnosti od značaja za zaštitu od požara i vatrogastvo, a posebno za finansiranje dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi osnovanim u tim društvima;

- Plate i druge naknade predviđene zakonom za građane i lica u radnom odnosu za njihovo učešće u gašenju požara kao i naknade za korištenje njihovih prevoznih, tehničkih i drugih sredstava te opreme koja se koristi u gašenju požara po naredbi Općinskog stožera Civilne zaštite;
- Druge potrebe u oblasti zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti iz nadležnosti općine.

Federacija Općini pruža pomoć u finansiranju poslova predviđenih u članu 134. stav 1. tačke 3., 4., 6., 8. i 9. a Županija iz člana 135. stav 1. tačke 3., 4., 6. i 9. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/09). Način finansiranja zaštite od požara i finansiranje vatrogastva regulisano je članom 131. i 132. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu i članom 137. do 141. pomenutog zakona.

Pravilnik, Procjena i Plan zaštite od požara koje donose pravna lica na području općine Stolac i njihova druga opća akta u oblasti zaštite od požara, moraju biti usklađena sa Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu FBiH, županijskim zakonom, Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od požara i Uredbom o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara.

Pored korištenja pravnih sredstava pri rješavanju o pravima i interesima pojedinaca i pravnih lica u djelokrugu zaštite od požara, nadležne Općinske službe obavještavat će Općinsko vijeće o stanju i pojavama od značaja za sprovođenje zakonitosti i o uočenim nepravilnostima u radu, kao i o nepridržavanju mjera zaštite od požara, određenih zakonom, drugim propisima i ovim Planom. Pored mjera zaštite od požara predviđenih ovim Planom, Općinsko vijeće propisuje i druge mjere zaštite od požara, prema mjesnim prilikama i potrebama, kao i mjere za obezbjeđenje provođenja ovog Plana.

5.5. Odgovornost za „organizovanje“, „provođenje“ i „staranje“ zaštite od požara

Državni organi, pravna lica i druge institucije, dužni su donijeti vlastite Pravilnike zaštite od požara u skladu sa članom 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", br. 64/09) u kojima će regulisati odgovornost za organizovanje, provođenje i staranje o mjerama zaštite od požara.

VI. NAČIN DONOŠENJA, AŽURIRANJA I ČUVANJA PLANA ZAŠTITE OD POŽARA

6.1. Donošenje Planova zaštite od požara

Plan zaštite od požara donosi:

1. Plan zaštite od požara županije - donosi Skupština Hercegovačko-neretvanske županije na prijedlog Vlade;
2. Plan zaštite od požara Grada - donosi Gradsko vijeće na prijedlog gradonačelnika;
3. Plan zaštite od požara općine - donosi Općinsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika;
4. Plan zaštite od požara koji za vlastite potrebe izrađuju državni organi i druge institucije i pravna lica koji se odrede u Planu zaštite od požara Općine – donosi organ određen općim aktom pravnog lica.

6.2. Ažuriranje Planova zaštite od požara

Plan zaštite od požara Županije i općina ažurira se jednom u toku kalendarske godine na osnovu novonastalih promjena koje su važne za zaštitu od požara.

Ažuriranje planova zaštite od požara vrši se po proceduri koja je propisana za donošenje plana zaštite i spašavanja, a izmjene vrše neposredno sljedeći organi bez provođenja te procedure:

- Za županijski Plan zaštite od požara – Županijska uprava Civilne zaštite;
- Za općinske Planove zaštite od požara – Općinske službe civilne zaštite;
- Za planove pravnih lica – organ određen općim aktom pravnog lica.

6.3. Čuvanje Plana zaštite od požara

Planovi zaštite od požara i Planovi zaštite i spašavanja (veliki požari, eksplozije ili eksplozije gasova i opasnih materija koje izazivaju požare) čuvaju:

- Plan zaštite od požara i Plan zaštite i spašavanja Županije – Županijska uprava civilne zaštite;
- Plan zaštite od požara i Plan zaštite i spašavanja Općine – Općinska služba civilne zaštite; i
- Plan zaštite od požara pravnog lica – organ određen općim aktom pravnog lica.

6.4. Postupanje po Planu zaštite od požara

Plan zaštite od požara i Plan zaštite i spašavanja (veliki požari, eksplozije ili eksplozije gasova i opasnih materija koje izazivaju požar) predstavlja plansko-operativni dokument po kojem se postupa za sljedeće tri situacije, i to:

- Za fazu preventivne zaštite;
- Za fazu spašavanja ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara i ublažavanje nastalih posljedica;
- Za fazu otklanjanja nastalih posljedica i stvaranje uslova za normalizaciju života na ugroženom području.

Na osnovu dokumenta Plan zaštite i spašavanja koji se odnosi na mjere zaštite i spašavanja, utvrđene za ostvarivanje preventivne zaštite, postupa se odmah od dana donošenja plana i stalno do momenta kada nastane neka prirodna ili druga nesreća (požar), s ciljem da se provođenjem tih mjera utiče na sprečavanje nastanka prirodnih i drugih nesreća, odnosno da se ublaži njihovo djelovanje.

Postupanje po planu vrši se na način što su svi županijski organi uprave i upravne organizacije, odnosno sve općinske i gradske službe za upravu, kao i drugi izvršni organi vlasti i pravna lica, obavezni u okviru svoje redovne djelatnosti kojom se bave kao dio svojih redovnih zadataka sprovoditi mjere, postupke i zadatke utvrđene u planu. Koordinaciju i nadzor nad vršenjem tih zadataka, u skladu sa zakonom, vrše organi civilne zaštite:

- Za županijske organe uprave i upravne organizacije i javna preduzeća Županije – Županijska uprava civilne zaštite;
- Za općinske službe za upravu i javna preduzeća općine – Općinska služba civilne zaštite.

Postupanje po planu vrši se tako što su svi županijski organi uprave, odnosno općine i gradske službe za upravu, kao i javna preduzeća, dužni zadatke utvrđene u tom dokumentu ugraditi u svoj godišnji program rada i u okviru svoje redovne djelatnosti obezbjediti njihovo izvršenje.

Na osnovu plana koji se odnosi na spašavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara i ublažavanja nastalih posljedica (faza spašavanja), postupa se od momenta kada nadležni organ vlasti proglasi nastanak prirodne ili druge nesreće i traje onoliko vremena koliko je potrebno da se izvrši spašavanje, odnosno pruži neposredna pomoć ugroženom i nastradalom stanovništvu, odnosno izvrši spašavanje ugroženih materijalnih dobara, s tim što se po ovom planu može postupiti i prije proglašavanja nastanka prirodnih ili drugih nesreća kada je zbog hitnosti potrebno odmah pristupiti spašavanju ugroženog i nastradalog stanovništva i materijalnih dobara o čemu odlučuje rukovodilac sljedećih organa:

- U Općini – po naredbi Općinskog stožera civilne zaštite, na prijedlog rukovodioca službe civilne zaštite Općine; i
- U Županiji – po naredbi Županijskog stožera civilne zaštite, na prijedlog načelnika tog stožera.

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA OPĆINE STOLAC

Koordinaciju i rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja, neposredno ostvaruje nadležni stožer civilne zaštite a u izuzetnim slučajevima te funkcije vrši komandant stožera civilne zaštite, koji je naredio postupanje po planu, dok se ne stvore uslovi da te funkcije preuzme nadležni stožer civilne zaštite.

Po planu koji se odnosi na fazu otklanjanja nastalih posljedica i stvaranje uslova za normalizaciju života na ugroženom području (faza otklanjanja posljedica), postupa se istovremeno sa fazom spašavanja u svim radnjama koje su u funkciji otklanjanja nastalih posljedica i traje do momenta kada se stvore osnovni uvjeti za normalan život i rad stanovništva na ugroženom području i kada dalju brigu na otklanjanju posljedica mogu preuzeti nadležni organi uprave, odnosno službe za upravu, o čemu odlučuje stožer civilne zaštite.

Koordinaciju i rukovođenje akcijama vrši nadležni stožer civilne zaštite, a po okončanju tih aktivnosti, dalju brigu o vršenju tih poslova obavljaju organi koje odredi izvršni organ vlasti nadležan za proglašenje prestanka prirodnih ili drugih nesreća što se određuje u aktu o prestanku nesreće.

Postupanje se vrši pod sljedećim uvjetima:

1. U Općini – odmah kada općinski načelnik ili služba civilne zaštite Općine, od Općinskog operativnog centra civilne zaštite ili na bilo koji drugi način, dobiju podatke da prijete opasnost od nastanka neke prirodne ili druge nesreće ili je već nastala neka nesreća na području Općine; i

2. U Županiji – kada Županijska uprava civilne zaštite dobije obavještenje putem operativnog centra civilne zaštite ili drugog organa da je nekom prirodnom ili drugom nesrećom ugrožen ili zahvaćen veći dio područja jedne ili više Općina na području Županije.

ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Plan stupa na snagu na dana usvajanja na Općinskom vijeću.

NAČELNIK OPĆINE STOLAC

Stjepan Bošković

VII. BIBLIOGRAFIJA

A. KNJIGE

1. Blagoje Ilić: Taktika gašenja požara, Vatrogasni savez Srbije
2. Dragoljub Stojanović: Zaštita od požara i eksplozija, Sarajevo, 1988.
3. Gordana Delez; Vlasta Obuljen: Hemijske štetnosti, Zagreb, 1973.
4. Esad Hadžiselimović; Nikola Klent: Požarna karakterizacija materijala i elemenata građevinskih konstrukcija, Sarajevo, 1991.
5. Marinović: Električni uređaji i instalacije za eksplozivnu atmosferu plinova i para, Zagreb, 1991.
6. Sreto Trivaković: Opasnost od požara i eksplozije i mjere sigurnosti kod primjene tečenih naftnih plinova-propana, butane i njihove smjese, u opštoj i ličnoj potrošnji plina, Institut zaštite na radu Sarajevo, juni 1978
7. Karaba: Priručnik za protiveksplozijsku zaštitu električnih uređaja, opreme i instalacija, Građevinska knjiga, Beograd, 1986.
8. Tehnički priručnik "Rade Končar", Zagreb, 1980.
9. Tadić Zdenko, Zaštita i spašavanje u Federaciji BiH, Printcom Tuzla, Tuzla, 2013.
10. Marijan, E. Mileosunić, M. Matasović, V. Obuljen, T. Slavić, J. Škorja, I. Zulfikarpašić: Protueksplozijska zaštita električnih uređaja, ZOPE 76, Zagreb
11. P.A. Kittle: Flammability of plastic and polymers used as alternate daily covers, Rusmar Inc., 1993.

B. ZAKONI

12. Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu (Službene novine Federacije BiH, broj: 64/09)
13. Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini (Službene novine BiH, broj: 50/08)
14. Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća (Službene novine Federacije BiH, broj: 39/03 i 22/06)
15. Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH (Službene novine Federacije BiH, broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10)
16. Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova (Službene novine BiH broj: 38/89 i 36/90)
17. Uredba o sadržaju i načinu izrade planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i planova zaštite od požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 8/11)
18. Metodologija za izradu procjene ugroženosti od požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 8/11)

C. PRAVILNICI, UPUTSTVA I STANDARDI

19. Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima (Službene novine SFRJ, broj: 13/68)
20. Pravilnik o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara (Službene novine Federacije BiH, broj: 87/11)
21. Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona (Službene novine SFRJ, broj: 53/88)
22. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta (Službene novine SFRJ, broj: 62/73)
23. Pravilnik o jugoslovenskim standardima za protueksplozijsku zaštitu (Službene novine SFRJ, broj: 18/81, 31/82 i 4/87)
24. Pravilnik o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i o uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti (Službene novine SFRJ, broj: 20/71 i 23/71)
25. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara (Službene Novine SFRJ, broj: 24/87)
26. Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Službene novine SFRJ, broj: 10/90 i 52/90) i Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o tehničkim normativima za projektovanje, građenje i održavanje plinskih kotlarnica (Službene novine Federacije BiH, broj: 26/97)
27. Pravilnik o tehničkim normativima za stanice i kompresore (Službene novine SFRJ, broj: 32/74)
28. Pravilnik o opštim mjerama zaštite na radu za građevinske objekte i radne i pomoćne prostorije (Službene novine SRBiH, broj: 5/88)
29. S-bilten, Bilteni komisije za ispitivanje S uređaja, Zagreb
30. Preporuka za smanjenje opasnosti od statičkog elektriciteta (NFPA 77-66)
31. BAS CEN/TR 12101-4:2008
32. BAS CEN/TR 14568:2008
33. BAS EN 14044/AC:2008
34. BAS EN 14339:2008
35. BAS EN 14384:2008
36. BAS EN 1866:2008
37. BAS EN 3-8:2008
38. ISO-22301